

Z obsahu:

**Bůh obnovuje zázraky
své lásky**

Katecheze Jana Pavla II.
při generální audienci
13. 3. 2002
- strana 2 -

Editorial

- strana 4 -

**Don Antonio a důkazy
zmrtyýchvstání**

- strana 4 -

**»Fides christianorum
resurrectio Christi«**

Gianni Valente
- strana 6 -

**Svědectví Turínského
plátna**

- strana 9 -

**Smrt osvobodila život ...
od smrti**

Tadeáš Rucinski
- strana 10 -

Bílá sobota

- strana 11 -

Život Kristův (69)

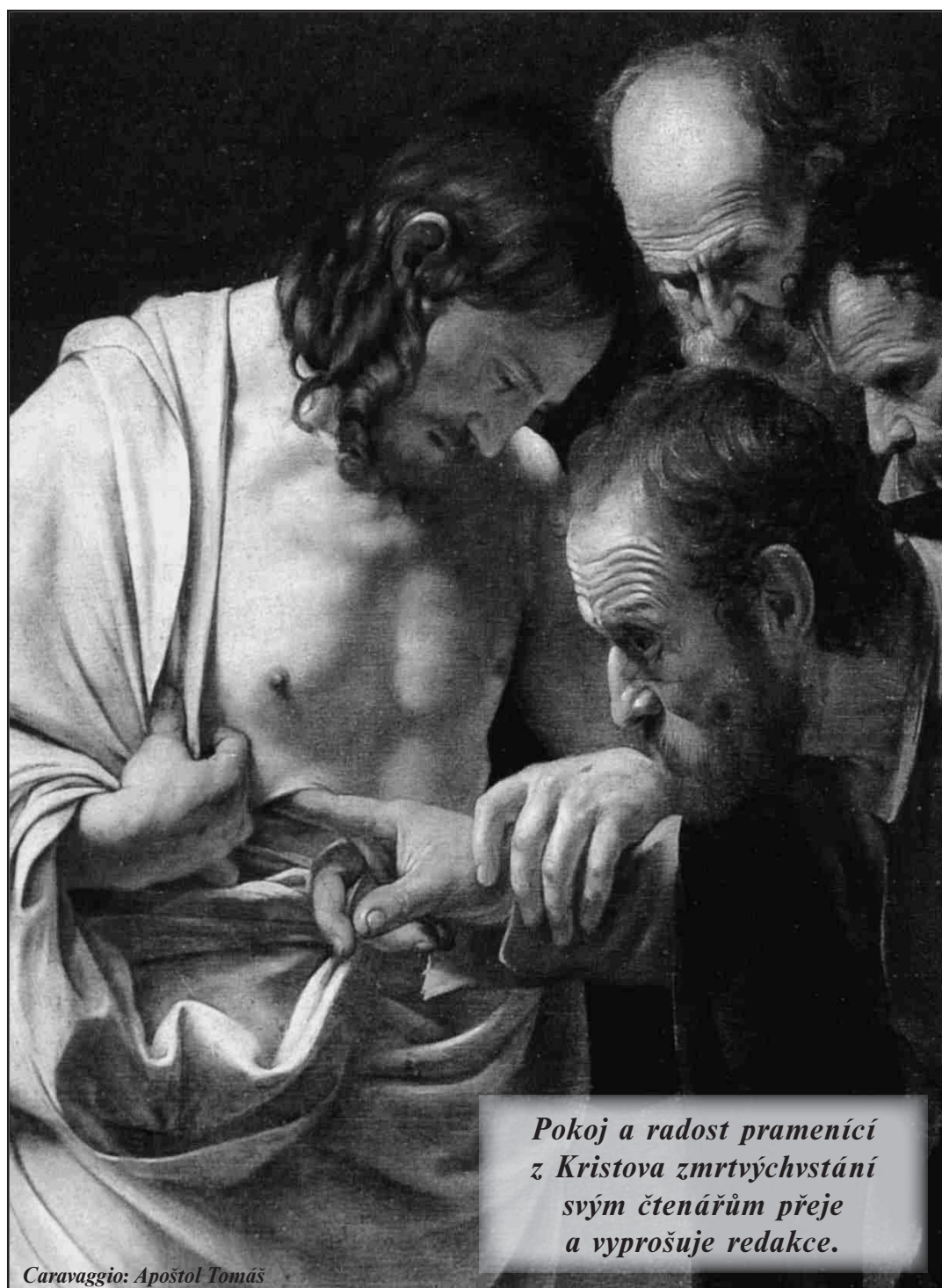
Kristologické katecheze
Jana Pavla II.
- strana 12 -

Skutečná tvář otce Pia (13)

Četba na pokračování
- strana 14 -

**Skandální rezoluce
evropského parlamentu**

- strana 15 -

*Pokoj a radost pramenící
z Kristova zmrtyýchvstání
svým čtenářům přeje
a vyprošuje redakce.*

Caravaggio: Apoštol Tomáš

KRISTUS VSTAL Z MRTVÝCH!

On vpravdě vstal! To jsou zvolání, která podle staré křesťanské tradice mají o velikonoční noci vytrysknout ze srdcí a ze rtů věřících.

Krátce po svém obrácení jsem zpozoroval u sebe jakýsi pocit studu smíšený s úzkostí, když jsem měl odpovědět: »On skutečně vstal z mrtvých!«, i když jsem byl naplněn oním ohněm, který stravoval Pascala a přiměl ho k zvolání: »Radost, radost, výkřik radosti!« Jistota Jeho přítomnosti v mém životě ještě neprošla zkouškou víry, která působí, že můžeme na výzvu živého Boha vložit své ruce do Jeho ran a zvolat jako Tomáš: »Pán můj a Bůh můj!«

Tato zábrana říct nahlas: »Ježíš žije! Kristus vstal z mrtvých! Ježíš znovu přijde!« ukazuje stupeň naší lásky; lásky, která se ještě nemůže pozvednout, ještě není schopna nadchnout se pro to, aby k utrpení, jediné cestě k osvobození, dala kladnou odpověď. Náš rozum je nakažen od teologů, kteří popírají zmrtvýchvstání nebo zpochybňují, že je to objektivní ověřitelná skutečnost. A tak se účastníme liturgických slavností, aniž bychom je hluboce vnitřně prožívali.

Velikonoční tajemství muselo být hlášáno v chrámech: Ježíš žije, Jeho Tělo žije, není žádným příznakem, Bůh není jen duch, nýbrž se stal tělem, tělem z našeho těla, a toto tělo se stalo nesmrtelným. Veliké je tajemství víry! V každé Eucharistii se ho můžeme dotýkat jako zamilovaní, jako žebráci, jako nemocní, kteří hledají uzdravení.

Ježíš řekl: *Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný. Hostie je tedy tělo živého Boha. Vím to; On se mě dotkl a já jsem se dotkl Jeho a z tohoto dotyku vím, že nepoznám smrt a že už se nikdy nemusím odloučit od Jeho lásky. Aleluja!*

Bratr Ephraim, FeL 15/95

Bůh obnovuje zázraky své lásky

Žalm 76 z liturgie chval ve středu druhého týdne

Když liturgie vkládá do ranních chval žalm 76, který jsme právě recitovali, chce nám připomenout, že počátek dne nemusí být vždy prozářený světlem. Tak jako se náhle vyskytnou chmurné dny, kdy je nebe pokryto mraky a hrozí bouře, tak i náš život zná dny naplněné slzami a strachem. Proto již za úsvitu zaznívá v modlitbě pláč, prosba, volání o pomoc.

Zkouška víry

Náš žalm je právě takovou vroucí prosbou, která s naléhavostí stoupá k Bohu, hluboce prochnuta důvěrou, a dokonce přesvědčením, že Bůh zasáhne. Pro žalmistu totiž Bůh není necitelný vladař, uzavřený do svého jasného nebe, který je lhostejný k našim osudům. Z takového dojmu, který nám často svírá srdce, vznikají hořké otázky, které vedou až ke krizi víry: »Zapomněl Bůh na svou lásku a na své vyvolení? Zapomněl na minulost, ve které nás podporoval a činil nás šťastnými?« Jak uvidíme, takové otázky rázem smete obnovená důvěra v Boha, Vykupitele a Spasitele.

Sledujme tedy vývoj této modlitby, která začíná v dramatickém tónu, v úzkosti, a krok za krokem se otevírá jasu a naději. Máme před sebou především nárek nad současným smutkem a mlčením ze strany Boha (srov. v. 2-11). K nebi, které je zdánlivě hluché, je vystřelen výkřik, ruce se zvedají v prosbě, srdce omdlévá sklíčeností. V bezesné noci naplněné slzami a modlitbami se do srdce vrátí zpěv, jak říká 7. verš, a jako útěšný ritornel ustavičně zaznívá v hloubi duše.

Neodbytné otázky

Když bolest dosáhne vrcholu a chtěli bychom, aby nám byl kalich utrpení odňat (srov. Mt 26,39), slova vybuchují a stávají se srdcervoucí žádostí, jak již bylo řečeno (srov. Ž 76,8-11). Tento křik se dotazuje na Boží tajemství a jeho mlčení.

Žalmista se ptá, proč Bůh zavrhuje, proč změnil svou tvář a své jednání, zapomněl na lásku, na slib spásy a milosrdnou něhu. *Pravice Nejvyššího*, která působila spásné zázraky při exodu, jeví se nyní jako paralyzovaná (srov. v. 11). A toto je opravdové *soužení*, které přivádí víru prosebníka do krize.

Kdyby tomu tak bylo, byl by Bůh nevyzpytatelný, stal by se krutou bytostí, nebo by to byl zjev jako ony modly, které nedovedou zachraňovat, protože jsou netečné a neschopné. V těch-

to verších první části žalmu 76 je obsaženo celé drama víry v době zkoušky a Božího mlčení.

Důvěra opírající se o minulost

Ale jsou zde již motivy naděje. Ty se vynořují v druhé části prosby (srov. v. 12-21), která je podobná hymnu určenému, aby vyjádřil odvážné potvrzení vlastní víry i v mračném dnu bolesti. Opěvuje se tu minulá záchrana, která měla svůj svátek světla ve stvoření a v osvobození z egyptského otroctví. Současná trpkost je prosvětlena zkušeností minulé záchrany, která je semenem uloženým v dějinách: ono není mrtvé, nýbrž jen pohřbené, aby pak vyklíčilo (srov. Jan 12,24).

Žalmista tedy vzpomíná na důležitý biblický plán, na onu »pamatnou připomínku«, která není jen prázdnou vzpomínkou pro útěchu, nýbrž představuje jistotu Božího zásahu, který nepomijí: *Vzpomínám na Hospodinovy činy, vzpomínám na tvé divy* (Ž 76,12). Vyznání víry v díla spásy z minulosti vede k víře v to, čím je Hospodin ustavičně, a tedy i v přítomné době. *Bože, svatě je tvé chování, ty jsi Bůh, který činí divy* (v. 14-15). A tak je přítomnost, která se jevila bezvýchodná a beze světla, osvětlena vírou v Boha a otevřená naději.

Vítězný symbol exodu

Aby podpořil tuto víru, žalmista pravděpodobně cituje starší hymnus, který se snad zpíval v liturgii síónského chrámu (srov. v. 17-20). Je to senzační Boží vystoupení, při kterém Hospodin vkročí na scénu dějin. Krotí přírodu a zvláště vody, symbol chaosu, zla a utrpení. Překrásný je obraz Boha, který kráčí po vodách, jakožto znamení jeho triumfu nad negativními silami: *Mořem vedla tvá cesta, tvá stezka spoustami vod, tvé šlépěje však nebylo vidět* (v. 20). Myšlenka zaletí ke Kristu krácejícímu po vodách, výmluvnému symbolu jeho vítězství nad zlem (srov. Jan 6,16-20).

Závěrečnou připomínkou, že Bůh vedl jako stádo svůj lid *Mojžíšovou a Áronovou rukou* (Ž 76,21), žalm nás přivádí implicitně k jistotě: Bůh se vrátí, aby vedl ke spáse. Jeho mocná a neviditelná ruka bude s námi skrze viditelnou ruku pastýřů a vůdců, které on ustanovil. Žalm, který se otevírá voláním bolesti, probouzí nakopec pocity víry a naděje ve velkého pastýře našich duší (srov. Žid 13,20; 1 Petr 2,25).

Bolletino Vaticano 13. 3. 2002

Mezititulky reakce Světla

Ze tmy ke světlu

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní slavnosti

Nevěděli, že musí vstát z mrtvých

Po sobotě naplněné hlubokým tichým smutkem nadchází nedělní jítro. Po třech letech prožitých v Ježíšově společnosti jsou to pro apoštoly první dny nečekané bolestné osamocení. S Pánem jako by odešel všechn smysl jejich života. Nikdy nemysleli na to, co si počnou bez něho, nepočítali s tím, že by mohli takto osiřet. Vnímali nevraživost jeruzalémského prostředí, ale s Ježíšem se cítili bezpeční a nedělali si starosti s tím, co bude dál. Co si nyní počít bez něho?

Není to nejlepší příležitost rozpomenout se na Pánova slova? Vždyť Pán je na tyto chvíle s takovou láskou připravoval. Je to doba, kdy má přijít ke slovu opravdová víra: *At se vaše srdce nechvěje. Věřte v Boha, věřte i ve mne.*⁽¹⁾ Apoštolové především po Poslední večeři museli počítat s tím, že Pán musí odejít: *»Řekl jsem vám, že odejdu a zase přijdu. Řekl jsem vám to dříve, než se to stane, abyste uvěřili, až se to stane.«*⁽²⁾ *»Vy budete plakat, ale svět se bude radovat. Ale váš zármutek se obrátí v radost.«*⁽³⁾ A dříve než odešel, dal jim také jistotu, že nezůstanou opuštěni: *»Nenechám vás sirotky. Zase k vám přijdu. Svět mě už neuvidí, ale vy mě uvidíte.«*⁽⁴⁾ Nebyla to jasná a otevřená slova?

Ano, to všechno Pán řekl, ale když to říkal, jevil se všechno úplně jinak. Nejsme si tím sami vinní? Nezaplétáme se sami do svých temnot tím, že nechceme překročit hranice svých představ a očekávání, ve kterých si příliš nadřujeme a lichočíme? Nesmí tě tedy překvapit, když ti pak nezbude než projít nocí víry, abys našel světlo pravdy.

Jak to, že zbožné ženy nehledají bezradně uočistě za zavřenými dveřmi? Ten, kdo opravdu miluje, zapomíná na sebe. Proto si tyto milující duše nikdy nedělaly žádné iluze ani ambice. Vybraly si za své poslání věrně sloužit Ježíši v jeho všedních potřebách a obětovaly pro to všechno. Především mu chtějí být vždy nablízku. A tak jsi byl svědkem, jak šly za ním i na Golgotu. Neváhaly vstoupit na veřejné popraviště, nezalekly se hrubosti žoldněských katů ani jízlivých pohledů a poznámek Ježíšových odpůrců. Opásaly jeho boky, když ho katané zbavili šatů, a posloužily mu při jeho spěšném pohřbu, jak jen mohly. Po této páteční tragédii jen čekají na první příležitost, aby mohly ve své službě lásky pokračovat. A tak zatímco galilejští rybáři se skrývají za zavřenými dveřmi, ženy naopak neohroženě ještě za tmy spěchají za hlasem svého srdce ke své Láse.

Takové hledání Lásky nemůže zůstat bez odpovědi. Ženy se staraly, jak budou moci vstoupit do onoho místa nejhlubšího smutku. Boží poslo-

vé však nejen že odvalili kámen, ale postarali se o to, aby jim oznámili radostnou novinu, která je ovšem tak velká, že na překvapené ženy padá nevyslovný strach. Teprve když Pán vidí, jak utíkají od místa zmrtvýchvstání, sám přichází, aby své věrné služebnice *pozdravil*⁽⁵⁾ a aby jejich úlek proměnil v pravou velikonoční radost. Zapamatuj si, jak hlubokou úctou je nyní prosycena jejich láska, štěstí a vděčnost: *Objímají jeho nohy a klanějí se mu*⁽⁶⁾. Poděkuj jim v duchu, že ti tak dojemným způsobem ukazují, kde je i tvoje místo.

Jestliže jsi čekal, že při zprávě o prázdném hrobu se celá Ježíšova družina ihned odebere na toto slavné místo, mýlíš se. Jen dva z nich se tam rozběhnou: ten, který ve čtvrtek naslouchal, jak tluče Pánovo Srdce, a v pátek byl svědkem, jak je probodli, a ten, který od oné chvíle, kdy zakokřhal kohout, nemá nikde stání. Petr je ovšem také hlavou společenství, které má utvrzovat ve víře⁽⁷⁾. Odchází tedy k hrobu jménem všech. I Jan plně respektuje jeho primát: ačkoliv dorazil k hrobu jako první, *dovnitř nevešel*.

Tyto zástupce apoštolského sboru již nečekají anděl. Jsou postaveni před úkol, aby sami zcela prostě a věcně zhodnotili to, co vidí. Pro Miláčka Páně je to stejně ohromující, jako bylo pro ženy zjevení andělů. Pamatuje si zcela přesně, jak vypadalo Pánovo tělo, když je zavinuté do pláten položili v pátek do výklenku v hrobu. Nyní přesně na tom místě vidí jenom neporušená plátna, která tělo opustilo, aniž by se jich dotklo.

Je to jako osvětlení bleskem, které náhle spojuje všechny souvislosti. *Uviděl a uvěřil*. V jediném okamžiku vidí všechno od počátku až do konce, a tak o tom *vydá svědectví a my víme, že jeho svědectví je pravdivé*⁽⁸⁾.

Proč však mlčí o tom, že Pán se zjevil Šimonovi⁽⁹⁾? Bylo to setkání tak osobní, tak důvěrné, že se sluší, aby zůstalo zahaleno rouškou tajemství. Musíš se spokojit s tím, že toto setkání bude mít své veřejné pokračování a vyvrcholení na břehu jezera⁽¹⁰⁾. Až budeš číst Petrovy listy, stejně otcovsky něžně jako nesmlouvavé, připomeň si, že za nimi stojí Šimonova osobní zkušenost z očištné výhně⁽¹¹⁾ a jeho Pánem slíbené obrácení. Zeptej se ho a on ti dosvědčí, *jak je Pán dobrý: Pánova pravice mocně zasáhla, Pánova pravice mě pozvedla. Jeho milosrdenství trvá na věky.*⁽¹²⁾ Uč se od něho, jak *odstraňovat starý kvas, aby se z tebe stalo nové těsto!*

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ Jan 14,1; ⁽²⁾ Jan 14,29; ⁽³⁾ Jan 16,20; ⁽⁴⁾ Jan 14,18-19;

⁽⁵⁾ Mt 28,9; ⁽⁶⁾ srov. tamt.; ⁽⁷⁾ srov. Lk 22,31;

⁽⁸⁾ Jan 21,24; ⁽⁹⁾ Lk 24,34; ⁽¹⁰⁾ Jan 21,15-19;

⁽¹¹⁾ 1 Petr 1,7; ⁽¹²⁾ resp. žalm 118

NEZAPOMEŇTE: Na Velký pátek (29. 3.) začíná novina před svátkem Božího milosrdenství (letos 7. 4.).

Liturgická čtení

1. čtení – Sk 10,34a.37-43

Petr se ujal slova a promluvil: „Vy víte, co se po křtu, který hlásal Jan, událo nejdříve v Galileji a potom po celém Judsku: Jak Bůh pomazal Duchem svatým a mocí Ježíše z Nazareta, jak on všude procházel, a protože Bůh byl s ním, uzdravoval všechny, které opanoval ďábel. A my jsme svědky všeho toho, co konal v Judsku a v Jeruzalémě. Ale pověsili ho na dřevo a zabili. Bůh jej však třetího dne vzkřísil a dal mu, aby se viditelně ukázal, ne všemu lidu, ale jen těm, které Bůh předem vyvolil za svědky, totiž nám, kteří jsme s ním jedli a pili po jeho zmrtvýchvstání. On nám přikázal, abychom to hlásali lidu a se vši rozhodností dosvědčovali: To je Bohem ustanovený soudce nad živými i mrtvými. O něm vydávají svědectví všichni proroci, že skrze něho dostane odpuštění hříchů každý, kdo v něho věří.“

2. čtení – Kol 3,1-4

Bratři! Když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujte o to, co pochází shůry, kde je Kristus po Boží pravici. Na to myslíte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi. Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, náš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě.

Evangelium – Jan 20,1-9

Prvního dne v týdnu přišla Marie Magdalská časně ráno ještě za tmy ke hrobu a viděla, že je kámen od hrobu odstraněn. Běžela proto k Šimonu Petrovi a k tomu druhému učedníkovi, kterého Ježíš miloval, a řekla jim: „Vzali Pána z hrobu, a nevíme, kam ho položili.“ Petr a ten druhý učedník tedy vyšli a zamířili ke hrobu. Oba běželi zároveň, ale ten druhý učedník byl rychlejší než Petr a doběhl k hrobu první. Naklonil se dovnitř a viděl, že tam leží pruhy plátna, ale dovnitř nevešel. Pak za ním přišel i Šimon Petr, vešel do hrobky a viděl, že tam leží pruhy plátna. Rouška však, která byla na Ježíšově hlavě, neležela u těch pruhů plátna, ale složená zvlášť na jiném místě. Potom vstoupil i ten druhý učedník, který přišel k hrobu první, viděl a uvěřil. Ještě totiž nerozuměli Písmu, že Ježíš musí vstát z mrtvých.

Editorial

Ježíš svou smrtí a svým zmrtvýchvstáním vykonal soud nad knížetem tohoto světa, ale to zdaleka neznamená, že by tento odvčký nepřítel Boha i lidí uznal svou porážku. Všechno jeho další působení ve světě je pokračováním boje proti Božímu Synu. Snaží se všemožně dosáhnout toho, aby lidé nehledali spásu u Ježíše Krista a ztratili ze zřetele jeho božství. A protože důkazem jeho božství jsou jeho zázraky a především jeho zmrtvýchvstání, školí si své falešné proroky a posílá je, aby zasévali koukol mezi pšenici a zpochybnili je ve jménu rozumu a pokroku. Tito falešní proroci nehlásají nevíru, nýbrž snaží se pravou víru nahradit jinou vírou, která nestaví na Ježíši Kristu a jeho slovu, ale na jakémsi zvláštním osvětlení. Kdo sdílí toto »osvětlení«, pochopí, že to, co pokládal za skutečnost, byly jen jakési symboly, že víru, která jen zpředmětnila zbožná přání, je třeba nahradit věčným uvažováním strážlivého rozumu. Kdo takto »uvěří«, dospěje postupně k poznání, že všechno je jinak. Ježíšův Odpůrce dělá všechno pro to, aby se věřící začali stydět za svou dosavadní naivní a primitivní víru a způsoby, jak ji vyznávali, a nastoupili cestu víry nové, lepší, současné a »osvětlené«. Bude vás dokonce přesvědčovat, že je to přání Církve a že to je výsledek jejího posledního koncilu.

Protože tato »osvětlená víra« si úspěšně razí cestu na teologická učiliště, musíme počítat s tím, že bude stále obtížnější rozeznávat, co je ještě slovo Boží a co lidské.

Všimněme si dnes, jak se to projevuje v interpretaci základní pravdy naší víry, víry v Ježíšovo zmrtvýchvstání.

Don Antonio a důkazy zmrtvýchvstání

Každý má na světě své místo. A Don Antonio Persili v malé farnosti San Giorgio ve staré čtvrti v Tivoli.

Stal se knězem, protože otcovo poslání do semináře takřka za trest, že »proflákal« svou školní docházku. V semináři se setkal s praxí předkládat pravdy víry jako samozřejmost. Cítil, že to tak dlouho nevydrží.

A brzy se stalo něco, co vzbudilo jeho pozornost. Přišli učitelé, kteří přinesli nový způsob výkladu zmrtvýchvstání Páně. »Nejdříve mě učili: zmrtvýchvstání Ježíše Krista s tělem a krví je důkazem jeho božství, a tedy základem naší víry. Pak ale začali jiní mluvit o tom, že je třeba se na ně dívat především jako na „mysterium spásy“. A pak ještě další, kteří učili, že není nutné vidět ve zmrtvýchvstání něco, co se skutečně stalo, nýbrž že musíme věřit v jeho spásnou sílu. A nakonec nám dávali na vědomí, že mysterium spásy není třeba chápat jako ovoce zmrtvýchvstání, nýbrž že je spíše třeba jen mít víru.« Tedy úplný obrat původní nauky. »Jestliže dříve bylo zmrtvýchvstání základem víry, nyní se používá víra k tomu, aby se zmrtvýchvstání mohlo chápat jako mysterium spásy...« Don Antonio by mohl uvést ještě řadu dalších bludných idealistických cest, které hlásali teologové a učitelé a které nakonec ovlivnily i hlásání Církve. Od Karla Rahnera, podle kterého historické detaily zpráv z evangelií o Ježíšově zmrtvýchvstání je možno chápat jako plastické, druhořadé a dramatizující příkrasy prazkušnosti »Kristus žije«, nikoliv však jako autentickou prapodstatu, nebo dokonce smyslovou zkušenost, až po L. McKenzieho, který říká, že »zmrtvýchvstalý Kristus je nadpřirozená realita, která nepatří k tomu světu, a jako taková nemůže být předmětem historického studia, nýbrž zůstává

pouze objektem víry (...) V Janově evangeliu chválí Ježíš víru ve zmrtvýchvstání, nikoliv pozorování této skutečnosti.« (*Biblical Dictionary*)

Don Antonio nevěděl, co si má o tom myslet. »Všude jsem slyšel říkat věci, které staví milost víry do protikladu k historii. Tak se víra stávala nakonec pouhým předem přijatým míněním. Jakýmsi sebepřesvědčením, které staví člověk na sobě samém.« »Jenže podle evangelií neměli ani ženy, ani učedníci a apoštolové žádnou „před“víru. Aby získali víru, k tomu jim nestačila nějaká mystická představa nebo nějaké vnitřní oslovení milostí. Oni se stali skutečnými svědky zmrtvýchvstání a měli pro to historické důkazy, že se to skutečně stalo. Tomáš se mohl sám o tom přesvědčit, že zmrtvýchvstalý Ježíš je skutečně ten, který zemřel na kříži.«

Ubohý kněz byl z toho tedy celý zmatený. Aby si opatřil trochu světla, vydal se do Říma. Ve své pochybnosti se obrátil na významného profesora papežského biblického ústavu a redaktora *Civiltà Cattolica*. Tady mu dokonce řekl, že »každý pokus najít historické důkazy pro zmrtvýchvstání není záležitostí křesťanské teologie, nýbrž

„věda ďábla“, protože Kristovo zmrtvýchvstání není otázkou historickou, nýbrž je to předmět víry.« A tak Donu Antoniovi nezbylo, než si vyhrnout rukávy a bez pomoci »expertů« se vydat za hledáním pravdy. Nevyžádal si k tomu ani žádné pořízení.

A začal tam, kde všechno začalo, když podle evangelií poprvé člověk začal věřit ve zmrtvýchvstání. Začal u scény, kdy Petr a Jan se dostavili v neděli ráno ke hrobu, kde byla položena Kristova mrtvola. »Bylo to zde, jak říká Janovo evangelium, kde v otevřeném hrobě, nyní bez Ježíšova těla, Jan *uviděl a uvěřil*. V protikladu k Petrovi, který byl skutečností, že Ježíšovo tělo zmizelo, zmatený a rozrušený.« Don Antonio nemohl pochopit, jak mohli experti právě tuto epizodu, která je tou nejzákladnější registrací Ježíšova zmrtvýchvstání, kterou vyřešil Miláček Páně, prostě jen tak přejít. »Teolog Bruno Forte zastává ve své knize z roku 1982 názor, že se jedná pouze o etiologickou legendu (etiologie je nauka o původu nemoci), k podpoře kultu, který vznikl v Jeruzalémě kolem Božího Hrobu. Katechismus pro mládež z roku 1976 říká, že Petr a Jan byli

Svatý hrob v Jeruzalémě

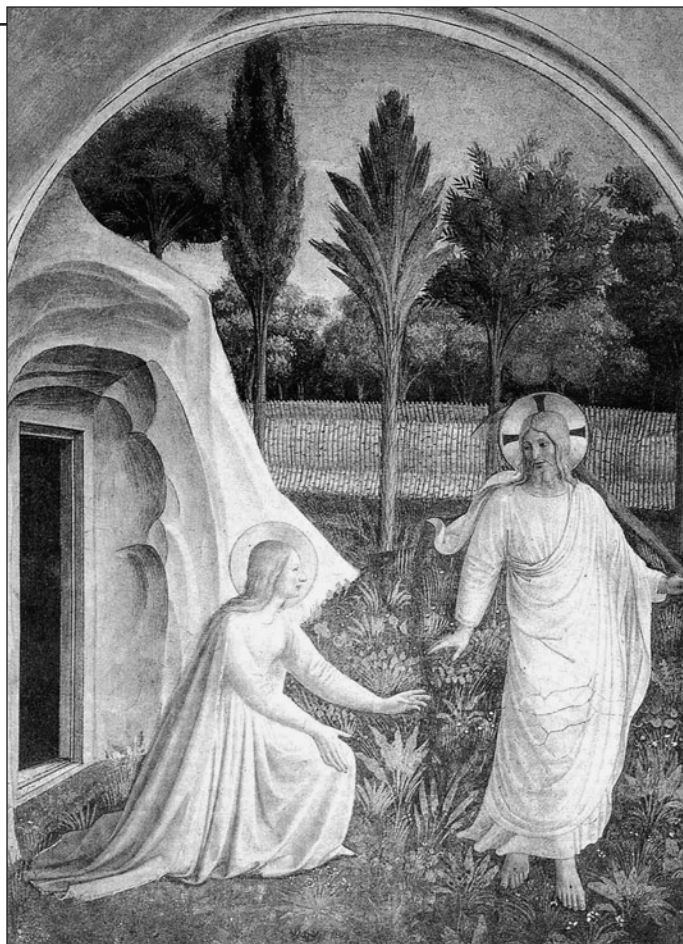
prostě jen „překvapení, že naši hrob otevřený a prázdný.“

Když Don Antonio znovu a znovu pročítal perikopu o učednících u hrobu, konstatoval, že běžně používaná verze nedovoluje pochopit, **proč** Jan právě v tomto okamžiku, když uviděl, uvěřil. »Ve verzi vydané Italskou biskupskou konferencí stojí napsáno, že oba učedníci viděli v hrobě, „ležet pruhu plátna a rouška, která byla na Ježíšově hlavě, neležela u těch pruhů plátna, ale byla složena na jiném místě“. Je zcela nepochopitelné, jak z toho mohl Jan poznat, že Pán vstal z mrtvých. Naopak, pro mne by to znamenalo, že musím pochybovat o Janově zdravém rozumu...«

A skutečně mnozí viděli v Janovi prvního idealistického vizionáře, anti-Tomáše, předobraz křesťana, který k tomu, aby uvěřil, nepotřebuje nic vidět. Don Antonio se chtěl věci podívat na kloub. Vzal si na pomoc řecký originál evangelia a příručku biblické řečtiny. Pročetl si nejnovější studie o pohřebních obřadech starých židů. Našel si čas k tomu, aby se dal do studia pravého významu slov v evangeliu sv. Jana. Nakonec našel kámen úrazu, který se ukázal jako opravdové Kolumbovo vejce.

Zjistil totiž, že oficiální překlady příslušného místa v evangeliu jsou všechno, jen ne zdařilé. Zatemňují totiž jednotlivosti, které jsou nezbytné pro pochopení toho, co vlastně Jan v hrobě uviděl. Je třeba pozorně naslouchat výkladu Dona Antonia:

»Tehdy byl obyčej, že mrtvé s krvavými ranami před pohřbem ani neumývali, ani nemazali. Krev byla místo, kde měl sídlo životní princip, a proto byla pochovávána nedotčena spolu se zemřelým. Evangelia ukazují na to, že Josef z Arimatie, význačný radní a majitel hrobu, do něhož byl Ježíš pohřben, koupil pro pohřeb plátno. Nikodém naopak přinesl směs myrhy a aloe, asi 100 liber

(35 kg). Z plátna byly ustriženy pásy, které se použily k ovázání mrtvol: velký kus plátna, do kterého bylo zavinuto zakřivené tělo, měl zabránit, aby se nikdo nedotýkal těla holými rukama. Pásy byly dosti dlouhé k tomu (řecky *ta othónia*), aby obepjaly plátno, do kterého bylo tělo zavinuto, a tak drželo na těle. Pak zde byla rouška, čtvercové plátno, které bylo položeno na Ježíšovu tvář, jak dosvědčuje Jan. Vonné oleje se vylévaly na roušku a pásy, kterými bylo tělo opoutáno.«

A v naší perikopě ve scéně, která popisuje učedníky u hrobu, došlo v důsledku gramatických a překladatelských chyb k nedorozumění, pokud jde o místo, kde Jan a Petr našli tyto pruhu. »V řeckém originálu se říká, že Petr, když vstoupil do hrobu, viděl „*tá othónia kémena*“. Řekl jsem již, že v oficiálním překladu se říká, že viděl roušku složenou na jiném místě. Ale řecký výraz zde nevyjadřuje místo, nýbrž pozici. To znamená že pruhu byly nikoliv složené, ale rozloženy v horizontální

poloze. Ony ležely nedotknuté a nepoškozené na svém místě. Pravděpodobně ve výklenku, kam byla mrtvola uložena, jak to bylo typické. A tato mrtvola zde již nebyla, proto pruhu poklesly dolů. V řeckém originálu se používá 20 výrazů k popisu tohoto stavu. Dosud známé překlady vyvolávají dojem, jakoby rouška nebyla na tom místě, kde se nacházela při položení těla do hrobu.« P. Antonio pak podrobně dokládá, že řecký originál nehovoří o »jiném místě«, kde se rouška nachází, nýbrž o »zvláštní pozici«, že totiž zůstala vyvýšená, i když se už pod ní nenacházela hlava, kterou původně příkrývala. Mohlo to být způsobeno tím, že byla vonnými látkami natolik vyztužena, že se nepropadla, tak jako ostatní plátno a popruhy.

Jestliže tedy scénu, která se naskytla apoštolům, když vstoupili do hrobu, vnímáme takto, pak zcela dobře pochopíme, z čeho učedník, kterého Ježíš nejvíce miloval, mohl jasně vytušit, co se stalo: Ježíš vstal se svým tělem, jak to

nejednou předpověděl. »Je nemožné, aby se Ježíšovo tělo při pouhém náhlém znovuožití samo vysvobodilo z ovinutí,« vysvětluje P. Antonio. »Stejně tak bylo nemožné, že by ho odnesli přátelé nebo nepřátelé, aniž by uvolnili pruhu plátna.« Jestliže pruhu zůstaly na svém místě, poklesly, ale evidentně zůstaly nedotčené. To ukazuje, že Kristus opustil hrob tajemným způsobem a stejně tak se tajemně uvolnil z ovinutí, které zůstalo ležet na místě, aniž by se někdo těchto pruhů dotkl. Nejednalo se tedy u Jana o náhlé mystické vidění, nýbrž o věcné konstatování historicky jasné stopy zázračného zmrtvýchvstání. (Ježíš stejně zázračně procházel zavřenými dveřmi, srov. Jan 20,26, pozn. překl.)

Když Don Antonio myslí na množství exegetů, kteří se celý život zabývali těmito věcmi, a nepodařilo se jim přeložit těchto několik řádků řeckého textu, musí se tomu jen usmát. Mezitím uveřejnil výsledky svého bádání v knize, kterou mu několik katolických nakladatelství vrátilo s poznámkou, že je »příliš apologetická«. Nakonec ji v roce 1988 vydal vlastním nákladem (*Sulle tracce del Cristo Risorto. Con Pietro e Giovanni testimoni oculari* - Po stopách zmrtvýchvstalého Krista. S očitými svědky Petrem a Janem). Dnes po dvanácti letech už tuto útlou knížku vydalo to či ono katolické nakladatelství a sám P. Jean Galot, významný profesor na Gregorianě, uveřejnil článek v *Civiltà Cattolica*, který potvrzuje objevy Dona Persilho. I televize projevila zájem. »Vyzvali mě, abych o tom promluvil. Chtějí i můj životopis. Vzal jsem list papíru a napsal, kdy jsem se narodil, kdy jsem byl pokřtěn, kdy jsem se stal knězem. Víc nemám, co bych řekl...«

Z 30giorni 2/2001
přeložil -lš-,
kráceno

»Fides christianorum resurrectio Christi«

(sv. Augustin)

Kdyby nevstal z mrtvých, nebylo by možné v něho věřit. Bylo by možné ho uctívat nanejvýš jako místra. Pak je možné na něho myslet, ale nikoliv ho vyzvat. Můžeme na něho vzpomínat, ale nikoliv se s ním setkávat.

»Nemohli se pouze s ním dohodnout ohledně jakéhosi – mrtvého – Ježíše, o kterém Pavel tvrdil, že ještě žije.« Lépe nemohl místodržící Porcius Festus při nejlepší vůli vysvětlit králi Agrippovi a jeho sestře Berenice, proč byli nejvyšší izraelsí kněží tak zaujati proti tomuto Židovi z Tarsu, tomuto římskému občanovi, který strádal v jeho vězení, že dokonce pro něho požadovali trest smrti (srov. Sk 25,19). Augustin našel o čtyři století později výstižnější slova, aby popsal, čím je křesťanství: »Fides christianorum resurrectio Christi est.« Víra křesťanů je zmrtvýchvstání Krista.

A přece francouzský list *Le Monde* položil o Velikonocích 1976 známým i méně známým zástupcům křesťanských společenství ve Francii otázku: »Co by stalo z naší víry, kdyby archeologové někde v Palestině narazili na Ježíšovy ostatky?« To je otázka, která u mnoha prostých věřících vyvolala zmatek. »To by byl důkaz, že moje víra nebyla nic víc než pouhá iluze,« odpověděl jeden neznámý farář z periferie. Jiní opět, především zběhlí teologové a znalci Bible, jen pokrčili rameny. Jeden z nich, katolický kněz a psychoanalytik, prohlásil: »Objevení Kristovy kostry by posílilo moji víru, protože by zbouralo mýtus o znovuožítí jedné mrtvolky. Existence Ježíšových ostatků by posílila moji víru v toho, který, aby byl tím, čím je, musí být absolutně nedokazatelný.« Jiný, tentokrát významný protestantský teolog řekl: »To by mě nemohlo odradit od toho, abych věřil ve zmrtvýchvstání. Naopak, takový nálezy by moji víru osvobodil, protože by byla přinucena, aby se už neopírala o nic viditelného.«

V poslední čtvrtině dvacátého století, aby se učinila přítrž úchylkám do oblasti skepticismu, došlo v Církvi k rozhodnému posílení věčných pravd. Ten či onen, který směřoval na scesty, byl rychle odkázán do správných mezí. A přece se mohla právě v této době, pod praporem znovu odhalovaných pravd, uskutečnit velká metamorfóza: došlo k **zjednodušení křesťanství na náboženský idealismus**, na systém apriorně platných pravd. Přitom se může zdát, jako bychom se tak vrátili opět k řádnému hlásání evangelia. Mnoho velkorysých kněží usiluje denně neúnavně o to, aby přesvědčili věřící i nevěřící, že Ježíšovo zmrtvýchvstání je nadpřirozená transcendentní skutečnost, ve kterou je **nutno** v zájmu vlastní spásy prostě věřit.

Ale to je víra jakožto sebe-přesvědčení, které je třeba mít, jistota *a priori*, kterou je třeba si osvojit, než začneme číst evangelium. Zdá se, jako by se všichni nechali vést rčením Saint-Exupéryho malého prince: »To podstatné není možno vidět očima.« Proto zavíráme oči, stiskneme rty a věříme...

Ale jak velká a nepřeklenutelná propast nás dělí od těch prvních, kteří označili Krista jako Zmrtvýchvstalého! Od oněch vyprávění, která Vittorio Messori tak podrobně shromáždil ve své knize: *Dicono che é risorto* (Říkají, že vstal z mrtvých).

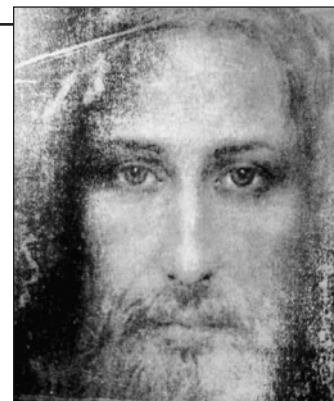
Nebyli to ani mystikové, ani vizionáři

Apoštolové neměli žádnou »před«-víru. Stejně tak neuvěřili v teologickou pravdu zmrtvýchvstání *dříve*, než spatřili Zmrtvýchvstalého.

Oni všichni byli tři roky spolu a toto společenství bylo

proniknuto mimořádnou hluboce lidskou přitažlivou silou. V oněch letech učedníci pochopili, že jejich *rabboni* je něco mimořádného. To mělo něco společného se zaslíbením a očekáváním, s tímto nejcennějším pokladem židovského národa. Ale oni ještě nerozuměli přesně, co to je.

A kdo by také už myslel na jeho zmrtvýchvstání? Ježíš o něm nemluvil příliš často. »Zdá se, že toto zmrtvýchvstání, které je později něčím zcela monopolním ve víře učedníků, není ústředním tématem Ježíšových kázání,« píše Messori. »Mistr je nestavěl do popředí, neučinil učedníky jeho ‚držiteli‘ tak, aby po něm přímo ‚dychtili‘ a pak je už jen prostě objevili.« Ježíš poukazuje na své zmrtvýchvstání implicitně, skoro zamlženě, někdy dokonce jako v hádance, když např. mluví o „znamení Jonáše“. Byly to spíše náznaky, kterým měli porozumět teprve *post faktum* ti, kteří pak Zmrtvýchvstalého potkají. Všechna evangelia dávají najevo zřejmou **zdrženlivost**, s jakou Pán vystupuje, když hovoří o svém vítězství nad smrtí, a také ukazují **malou ochotu apoštolů pochopit tyto letmé poukazy**. Tak například po proměnění, když Ježíš poručil třem vyvoleným, Petru, Jakubovi a Janovi, aby nikomu nevyprávěli, co viděli, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých. Evangelista Marek píše: *Když sestupovali z hor, přikázal jim, aby nikomu nevypravovali o tom, co viděli, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých* (Mk 9,9). Ani ze smutných slov emauzských učedníků není možné vycítit, že by očekávali zmrtvýchvstání, které se krátce předtím uskutečnilo. Jejich naděje na osvobození zmizela právě po zdrcující zprávě o je-

ho smrti: *My jsme doufali, že je to on, kdo spasí Izraele. A k tomu všemu je to už třetí den po tom, co se to stalo. V jejich zoufalství se už nechvěje ani nejmenší očekávání vykoupení. Messori vysvětluje: »Ježíš k nim musel promlouvat celou cestu, aby je přesvědčil o tom, že musel zemřít, aby tak vešel do své slávy. Neboť pro oba, ačkoliv byli svědky jeho kázání, byla zpráva o jeho umučení něčím zcela novým, co nikdy v jeho řeči neobjevili.«*

Co zažili osobně

Zmrtvýchvstání toho, v němž poznali spásu Izraele, bylo nakonec to poslední, co Židé, jakými byli apoštolové, mohli vůbec očekávat. Jak prohlásil znalec hebrejského národa Karel Schubert na univerzitě ve Vídni, to poslední, co Žid od Mesiáše mohl očekávat, bylo, že bude muset trpět, zemřít a vstát z mrtvých. **To poslední, co se očekávalo v mesiánské době, byl kříž a prázdný hrob uprostřed dějin.** Všichni Židé, děti očekávání Izraele, ať už to bylo „relativistické“ křídlo saduceů, kteří popírali věčný život, nebo metafyzický farizejský proud, očekávali slavný příchod Mesiáše v poslední době, **žádná smrt ani individuální zmrtvýchvstání nebylo oznámeno.** Zmrtvýchvstání a věčný život, který se pojí k většině proudů poznamenaných těmito pravdami, to vše bylo chápáno jako kolektivní záležitost: **všichni mrtví** musejí vstát, aby se zodpovídali před posledním soudem. Jak zdůraznil již protestantský exegeta Joachim Jeremias, představuje křesťanská zvěst o Ježíšově zmrtvýchvstání, které se usku-

tečnilo s velkým časovým předstihem před všeobecným zmrtvýchvstáním, pro judaismus něco absolutně nového. Dokonce i racionalista Charles Guignebert, pro kterého zjevení Zmrtvýchvstalého bylo pouhou Petrovou halucinací, musel přiznat, že »neznáme žádné spisy, které by předem hlásaly Mesiášovo zmrtvýchvstání (...) Pokud víme, není ve Starém zákoně vůbec obsaženo učení o zmrtvýchvstání, které by se dalo aplikovat na Ježíše.« To potvrdil i významný židovský učenec David Flusser: »V judaismu Ježíšovy doby není nic, absolutně žádný známý proud, který by hovořil o Synu člověka, který zemře a vstane z mrtvých.«

Očekávání zmrtvýchvstání nemůže tedy vzniknout z rozjímání nad židovskými proroctvími, která by hovořila o Mesiáši, jenž „má“ vstát z mrtvých. Messori naopak konstatuje, že v prvních křesťanských obcích vidíme spíše opačnou cestu a *post factum* se v celém souboru proroctví o Mesiáši hledaly odkazy na událost, která byla **zcela nepředvídaná a sama proroctví stála k ní dokonce v otevřeném protikladu.** »Nebyla to tedy víra v zákon nebo v proroctví, co ‚vytvořilo‘ zmrtvýchvstání,« uzavírá Messori. »Oni přijali samu událost zmrtvýchvstání a pak hledali její potvrzení v ‚Zákoně a v Prorocích‘.« **Pravým proroctvím je tak možno porozumět teprve tehdy, když se vyplní.**

První viditelná znamení

Velcí racionalističtí demystifikátoři vycházeli z postulátu Davida Friedricha Strausse: »Božské (tzn. zmrtvýchvstání) se nemohlo uskutečnit (a především ne tak bezprostředně a navíc tak obyčejným způsobem), anebo to, co se stalo, nemůže být božské.« Podle jejich názoru jsou zprávy evangelií o setkání se Zmrtvýchvstalým pouhé projekce mystické přepjatosti prvních křesťanských obcí. Ernest Renan se domní-

val, že v ono nedělní ráno »bylo slyšet v křesťanské obci obdivuhodné věci. Zvolání ‚Vstal z mrtvých!‘ se šířilo mezi věřícími jako požár. Láska způsobila, že se všude setkala s vírou. A co se vlastně stalo? (...) Orientální města se po západu sluce zahlujují do mlčení. I v srdcích panovalo hluboké mlčení. Sebensí šelst, který bylo možno vnímat, byl interpretován ve smyslu očekávání. Normálním způsobem se jejich očekávání proměnilo v objekt. V takových rozhodujících hodinách stačí průvan, náraz okna, náhodné zamumlání k tomu, aby jednou provždy zpečetilo víru lidu. A když ze vzduchu přijali závan dechu, věřili, že slyšeli hluk. Někteří tvrdili, že slyšeli slovo „šalom“: Spása, pokoj...«

Rozkladný zápal Renanův by mohl být právem aplikován na řeči mnoha dnešních mužů církve, kteří usilují dokázat pravdu o zmrtvýchvstání pouze z její vnitřní metafyzické nezbytnosti (jestli se to nakonec skutečně stalo, má podle nich druhořadý nebo žádný význam). Ti všichni v podstatě splývají s postojem

Bultmanna, pro kterého »by víra byla zbytečná, kdyby zmrtvýchvstání bylo historickou skutečností«.

Bylo tomu skutečně tak? Způsobila to opravdu nesmírná touha prvního společenství, že porážka smrti na kříži sublimovala ve světle *ideje* zmrtvýchvstání? A byla to tato „víra“, která pokládala za pravdivé to, co se nikdy nestalo?

První křesťanské společenství byla znejistělá skupina nevzdělaných, pokorených venkovanů, kteří neměli vůbec žádnou moc.

Ani ti, kteří stáli spolu s nimi v hodinách umučení, nehledali útočiště ve skálopevném přesvědčení. Tváří v tvář zkáze, ke které došlo, se sbírali doslova z prachu. O jaké „neoblomné víře“ je tu možno mluvit? Petr, kterého sám Ježíš vyzval, aby posiloval víru druhých, Pána dokonce zapřel. Oni všichni se *ze strachu před Židy* skryli a čekali, až se bouře přežene, aby se pak vrátili ke svému původnímu povolání, které teď bylo pro ně smutnější a tvrdší než předtím. Neřešili problém, že ve vzpo-

mínce na společnou krásnou minulost musí zůstat pospolu anebo udržet společenství, aby si podrželi nějakou zcela ubohou moc. Oni prostě skončili a byli připraveni dát se každý zase svou cestou.

Nějaké vizionářské nadšení zrozené ze zmrtvýchvstání bylo pro ně v tomto okamžiku tak nemístné, že tito ubozí chlápci při prvních náznacích toho, co se událo, zůstali nejistí a vystrašení. Maria Magdalská, která první našla prázdný hrob, nebyla v této první chvíli naplněna vírou ve zmrtvýchvstání, nýbrž **byla přesvědčena, že došlo ke krádeži.** *Vzali mého Pána z hrobu a nevíme, kam ho položili!* Jen Janovi, miláčkovvi, postačil letmý pohled do prázdného hrobu, aby pochopil, co se skutečně stalo. Ale zde se nejedná o charisma vizionářské horlivosti, nýbrž o **jasné vidění skutečnosti a lepší schopnost správně vyhodnotit první náznaky zmrtvýchvstání,** jak to dokládá bádání P. Antonio Persilho (viz předchozí). Ti ostatní, jak říká Jan, *dosud nevěděli z Pisma, že musí vstát z mrtvých.* Marii Magdalské, která po návratu od prázdného hrobu všem vypráví, že viděla zmrtvýchvstalého Pána, nikdo nepřikládá víry. *Když slyšeli, že on žije a že ona ho viděla, tomu nevěřili* (Mk 16,11). Dokonce sama skutečnost, že se jim samým zjevil, je poleká a vyděsí: *Když ho uviděli, klaněli se mu. Někteří však měli pochybnosti* (Mt 28, 17).

Tato jen docela lidská nejistota takových svědků, kteří se jen váhavě dívají »očima víry«, a tak materiálně závisí na konkrétnosti svých smyslů, byla po všechny časy předmětem levného sarkasmu určitých intelektuálů (agnostiků, ateistů nebo mystiků). A přece jsou to právě oni sami, kdo dosvědčují, že se nejednalo o přemíru náboženského úsilí, ale o **bezprostřední kontakt se skutečností.** Jenom skutečná událost, po kalvarské porážce nepředvídaná a nepředvídatelná, mohla

zvítězit nad zcela lidsky pocho- pitelným váháním těchto vystra- šených a pokořených Židů a **učit** z nich **tvrdosijné svědky nikdy nevidané události**.

Poznámky k registrovaným faktům

Oni dosvědčují a vysvětlují **skutečnost a setkání**. Když pro- žijeme skutečnost a setkání s ži- vovou osobou, můžeme ji jen re- gistrovat, vyprávět, popisovat.

A ti první to skutečně děla- li. Především mezi sebou. *Maria Magdalská šla a zvěstovala učedníkům: Viděla jsem Pána...* (Jan 20,18). *Tu mu řekli ostatní učedníci: Viděli jsme Pána* (Jan 20,25). Viděli ho skutečně v Je- ruzalémě umřít, v onen den v roce, kdy se tam nacházelo velké množství lidí, a zdálo se, že je se vším konec. Ale **stejný- ma očima viděli i Zmrtvýchvsta- lého a mohli se ho dotýkat**. Při- jali to plni vděčného úžasu ja- ko neočekávaný, nepředvídaný dar, ve který nedoufali a který překračuje všechno očekávání, a přesto je tak drahý jejich srd- ci. Jen to se v tomto okamžiku počítá. Teprve později, po mno- ha letech vytuší, že to bylo také důležité pochopit okolnost a po- drobnosti, vzpomínku na situa- ci, za které se toto setkání usku- tečnilo. Jak konstatoval exegeta Güntermann, hlásali, že Ukřížo- vaný vstal, že je Mesiáš, Kris- tus, Zachránce. Teprve pozdě- ji dochází k pokusům dovědět se také, jak.

Vezměme na příklad prázd- ný hrob. Messori hovoří o »pře- kvapujícím mlčení« ve všech ra- ných kázáních (s výjimkou Ma- toušova evangelia), a to nejen v souvislosti s pochopy, kte- ré poslala velerada, nýbrž vše- obecně, pokud jde o objevení prázdného hrobu. V prapůvod- ním hlásání křesťanství, jak se nám jeví z Nového zákona, jako by se na hrob takřka zapomně- lo. Skutečnost, že byl prázdný, se nedostala ani do Kréda a prv- ní kázání mluví jako o důkazu pouze o zjeveních. Zřejmě po-

kládali za zbytečné poukazovat na tuto skutečnost, i když je ne- sporně zjevná. Jestliže se Kris- tus zjevoval jakou živoucí s tě- lem a krví, když opět žil mezi svými, kteří jsou svědky, jak jí a pije, je zřejmé, že nemohl zů- stat v hrobě. Méně zajímavé jsou proto stopy, které zde za- nechal a které, jak víme, přiměly Jana, že uvěřil. Zdržovat se pro- to dále u hrobu, který dal Josef z Arimatie k dispozici, by bylo jako fixní idea s poněkud podiv- ným nátěrem. Hrob už není ni- čím jiným než »smutnou vzpo- mínkou, která odvádí od veliko- noční radosti«.

Zdánlivá rozpornost evangelií

Tak vznikala evangelia. Jimi nechtěli autoři nic demonstro- vat, ani o ničem přesvědčovat. Nejednalo se o text s nábožen- skou reflexí. Také ne o apologi- i, která by chtěla vyzvednout moc charismatického vůdce, aby vzpomínkou na něho udr- žovala společenství pohromadě. Jednalo se prostě o jednoduchá vyprávění, **přesné zprávy o sku- tečnostech, které byly pozorová- ný a zaznamenány**. Napsá- ny byly pro ty, ať už židy, nebo pohany, kteří to, co Ježíš dále působil mezi svými, **přijímali s vděčným úžasem**. (*Tak k nim Pán Ježíš mluvil. Potom byl vzat do nebe a zasedl po Boží pravici. Učedníci pak šli a všude kázali. Pán působil s nimi a potvrzoval jejich slova znamením, která je provázela*. Tak končí Markovo evangelium.)

Tato zacílená účelnost vs- větluje sloh evangelií, struč- nost vyprávění, tuto střízlivost textů evangelií definovanou ja- ko *nedotknutelnost*, jakou nachá- zíme i tam, kde se hovoří o zá- zracích a o setkáních se Zmrt- výchvstalým. Evangelium je na hony vzdálená snaha o jakéko- liv zdůrazňování a odhalování něčeho skrytého, něčeho, co uspokojuje *zvědavost*, jak je to- mu naopak tak zřetelně u apo- kryfních evangelií.

Když se podíváme na ten- to celek bez předsudků, pozná- me, že i mlčení, mezery a údaj- ná protiřečení ve velikonočních zprávách prozrazují záměr, s ja- kým byly napsány: jsou to zprá- vy, které byly napsány, aby pos- louzily šíření evangelia. I vel- ký teolog Karl Barth uznává, že zprávy o zjeveních se zdají ne- souvislé a nedoslovené, jako po zemětřesení. »Tato exploze svět- la, jistoty, ve kterou nikdo nedo- ufal, výbuch radosti,« domnívá se Messori, »jakou bylo zmrt- výchvstání, staví všechno na hlavu. Tato bouře pocitů, určitý druh zemětřesení, jdou na vrub hutnosti, která dosud vyprávění provázela (...)*« Právě v této ne- jistotě, v tomto „zmatení“ pro- jevují se evangelisté takoví, jací jsou. Každý evangelista zvolil jinou epizodu z mnoha mož- ných, na kterou si očití svěd- kové mohli vzpomenout. To ale neznamená, že tato svědec- tví stála v zjevném protikladu. »Jednotlivá evangelia vyprávějí nikoliv různé příběhy, nýbrž vo- lí z nich ty zprávy a určité jed- notlivosti, které mají k dispozici z podání anebo ze svědecké vý- povědi. Zvláště zde – vzhledem k tajemství, na kterém se zaklá- dá víra – je volba evangelistů ve- dena pastoračními motivy a si- tuací společenství, ke kterému se obracejí,« vysvětluje Messo- ri. I odchylky vzhledem k mí- stu zjevení (Lukáš mluví o Jeru- zalémě v Judsku, Matouš na- opak o Galileji) je možno na tomto pozadí vysvětlit: »Ma- touš píše pro židovské křesťa- ny, kteří usilují, aby Svaté město stálo ve středu pozornosti. Aby se konečně mohli osvobodit od Starého zákona, jehož obrazem byl Jeruzalém, bylo nutné uká- zat, že Ježíš nešel do Jeruzalé- ma, ale do méně ceněné Ga- lileje (hraničící s pohrdanými pohanskými územími), kde se ukázal po svém slavném zmrt- výchvstání svým učedníkům a poslal je mezi pohany (...) *Pro Lukáše naopak není žádný problém zavést do podání i tu**

okolnost, že Pán se zjevil v hlav- ním městě.« On patří mezi neži- dy a obrací se k pohanům, kteří nechtějí uznat, že spása pochází od židů. Staví tedy na jiných pri- oritách než Matouš. »Je třeba li- dem připomenout příklad apoš- tolů, kteří se neodloučili ani od Jeruzaléma, ani od chrámu, aby podtrhl kontinuitu mezi tórou a evangelií.«

Konečně »rozdíly ve veliko- nočním vyprávění jsou přesně to, co musíme od autentických zpráv očekávat,« konstatoval již exegeta John A. T. Robertson. »Dobře vykonstruované zprávy byly by mnohem harmoničtěj- ší a méně rozporné.« Ale láska k pravdě byla u evangelistů tak velká, že vypravují i o nepříjem- ných věcech, které nemohly být zatajovány, protože byly obecně známé. Například útěk apoštolů po Kristově zatčení, nebo okol- nost, že těmi prvními, které Zmrtvýchvstalého spatřily, by- ly ženy, a to v době, kdy židov- ský soud nepřiznával ženám svě- decké právo.

Proto již pohanu Celsovi při- padalo docela snadné znevážit víru Galilejských, kteří podle něho »věřili ve zmrtvýchvstá- ní na základě svědectví hyste- rických žen«.

Přesvědčili se o tom vlastními smysly

Svatý Augustin upozornil na nepřekonatelný rozdíl me- zi křesťanskou vírou a z lidí vy- cházející náboženskou idealiza- cí, která se snaží propůjčit vlast- ním výplodům nádech věčnosti: »Illa illum amando esse deum credit. Ista istum Deum esse credendo amavit.« (Řím, proto- že miloval Romula, udělal z ně- ho boha. Církev naopak, proto- že uvěřila v Boha, zamilova- la si ho.)

Jen protože ho viděli živě- ho: *my, kteří jsem s ním po je- ho zmrtvýchvstání jedli a pili* (Sk 10,41), poznali ho a zamilovali si ho, jak je možno milovat jen živoucí osobu. Je to tedy **opak**

Pokračování na str. 11

Svědectví Turínského plátna

Tkanivo plátna vydává svědectví: Toto plátno bylo utkáno před dvěma tisíci lety! Plátno obsahuje pylová zrna, která byla nedávno prozkoumána: libanonské cedry, květiny, které divoce rostou jen na břehu Mrtvého moře, křoviny, které rostou jen na břehu Jordánu. A ještě další výčet nálezů z obdivuhodné cesty tohoto plátna o velikosti lidského těla skrze Přední Asii, Francii a Itálii.

Bylo třeba počkat na objev fotografie, aby v roce 1889 v laboratořích Secuna Pia promluvil obraz rubáše o nejkrásnějším z lidských synů.

To, co oko nemohlo tušit, a tím méně mohl někdo padělat, je negativ způsobený nevysvětlitelným světlem.

Jeho pozitiv pak hluboce pohnul srdcem věřících a vědce přivedl ke zmatku. Tento obraz měl totiž do nejmenších podrobností vydávat svědectví o nejtemnějších i nejsvětějších hodinách v životě Toho, kdo se z lásky k lidem zcela vydal v oběť.

Pro lékaře a historika už není nejmenších pochyb: Toto plátno skutečně zahalovalo tělo, jeho obtisk z přední i zadní strany nese zřetelné stopy o jeho mučení. Toto tělo o dokonalých proporcích bylo bičováno, jeho hlava byla korunována trním. Nesl sám svůj kříž; na cestě padl k zemi. Zemřel poměrně brzy. Proto mu nebyly přerazeny nohy, ale probodeno srdce, aby bylo jisto, že zemřel. Byl uložen do hrobu, ale pobyl tam jen krátkou dobu. Jeho obtisk je nesmazatelný. To není tajemství víry, nýbrž výsledek zkoumání, která provedli významní vědci.

Zbývá jen spojit ho se jménem. To vědci svou vědou nemohou udělat. Jeho jméno je

však již zapsáno v lidských srdcích: JEŽÍŠ.

Svatá tvář nemá obdoby, protože vykazuje nekonečnou krásu. I když je poznamenána trýzněním, je utrpením prozářena. Tento pohled, který se setkal s pohledem žen a hluboce je dojal, tento pohled, který je obrácen k nám, i když oční víčka jsou zavřena, jak je svými prsty zatlačila Panna Maria. Když si představíme tvář člověka zmučeného k smrti, jak je tomu v případě kříže, pak vidíme rysy ztvrdlé bolesti. Ale to není tento případ.

Vidíme sice, že část vousů je vytržena, část obočí zraněna, nos přerazena, ale vznešený výraz zůstává. Je to tvář velkého majestátu.

Zdá se, jako by nám říkala: »Hle, co jste učinili! Ale já vám odpouštím. Já jsem tvůj soudce, který tě bude soudit, ale jsem naplněn něžností vůči lidem.« Někdy je takřka nemožné dívat se na tuto tvář, a to pro nevýslovnou moc, kterou zobrazuje, moc, která je silnější než smrt.

Ještě nikdy jsme neviděli něco podobného na velkých této země, u žádné moci, žádného šlechtice. Tento dojem nikdy nezmizí. Náhle však jsme přemoženi něžností. Jsme jako

»Svatý rubáš je nejkrásnější relikvie utrpení a zmrtvýchvstání.«

Jan Pavel II. 20. 4. 1980

spoutání jeho míruplným vyzařováním, bere nás k sobě a obklopuje nás svým mírem. Cítíme, že můžeme položit svou hlavu na jeho Srdce, jak to činil Jan během večere, která předcházela utrpení. Pokorně a něžně nás ujišťuje o své nekonečné lásce.

Je to tvář, která se modlí.

Šimone, Šimone, Satan si vás vyžádal, aby vás třibil jako pšenici. Ale já jsem prosil za tebe, aby tvá víra neklesala. Až se jednou obrátíš, posiluj své bratry. (Lk 22,31)

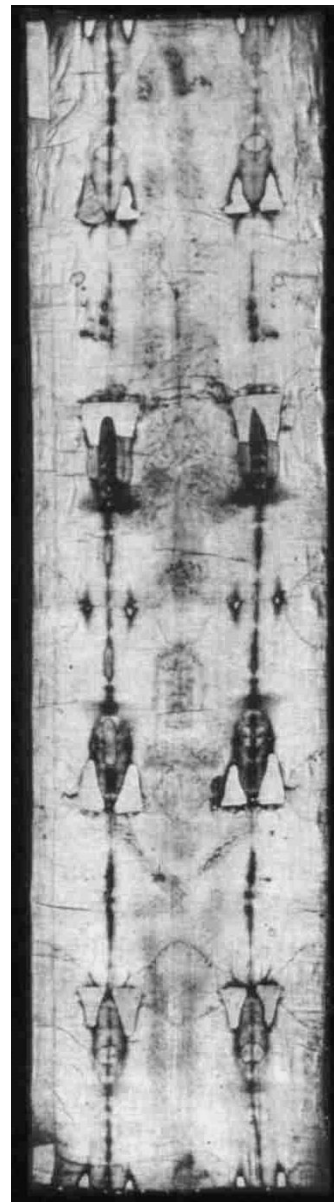
Časně ráno prvního dne spěchaly ženy ke hrobu. Nesly vonné masti a ptaly se, kdo jim odvalí hrobový kámen. Ale kámen je již odvalen. Apoštolové se o tom dovědí a přispěchají: Jan uviděl a uvěřil. Skutečně: Plátna jsou zde, ale tělo v nich není, jako by je pouze prostoupilo.

Ztroskotal každý pokus projektovat na nějaké plátno obraz. Když bylo plátno snato z modelu, obraz vždy zmizel. Ale na rubáši je fotografický negativ veliké dokonalosti bez jakéhokoliv rozmazání. To ukazuje na nerozluštitelnou záhadu, která stojí před naší vědou. Napadá nás domněnka o blesku, a skutečně, při atomovém výbuchu v Hirošimě zůstaly obtisky některých předmětů na zdech domů. K tomu přistupuje skutečnost, že stopy

po požáru, který poškodil plátno ve Francii, jsou stejné barvy jako Kristův obraz. Vědci v Nasa popisují obtisk na plátně jako svého druhu povrchové spálení. Kromě stop krve a vody nebyly zjištěny žádné jiné chemické složky.

Exploze světla v temnotách hrobu. Ježíš, kterého liturgie nazývá Světlo ze světla, ujišťuje skrze svou smrt, že nad smrtí zvítězil, že hrob nemůže v sobě udržet život. Řekl svým učedníkům: Já jsem Cesta, Pravda a Život. Kdo věří ve mne, i kdyby zemřel, bude žít. Já jsem Světlo světa. Kdo mne následuje, nebude chodit ve tmách.

Podle zahraničních pramenů, překlad -lš-

Smrt osvobodila život ... od smrti

Smrt dává hodnotu životu, i tomu minulému. Aby něco mohlo opravdu žít, musí zemřít.

Začnu něčím, co zní jako hádanka nebo jako něčí nejkratší životopis:

*Psal do písku,
zanechával stopy na hladině,
budoval království slova
ze světla a blankytu.
Ptal se jako žena: Miluješ mne?
Zemřel mlád jako zločinec.
A pak nic, jen po dvacet století
umírající volají jeho jméno.*

To je málo známá báseň Anny Kamienské, která ve smrti svého manžela odhalila život, ve který dříve nevěřila, ale jakého se v ní domáhala něco, co se nikdy v člověku nesmiřuje s umíráním, zvláště umírali někdo, koho milujeme. Tento život, to není nějaká biologická vegetace, nebo – jak blouzní vyznavači éry Vodníka – jakási forma kosmické energie. Tímto životem je Ten, který je zdrojem života. K němu se hrne to, co je živé, a ještě více to, co umírá. Umírající člověk se obvykle stává pokornějším, a jak se přidržuje života, chytá se každé naděje, především toho, kdo je zdrojem naděje, že svět nekončí smrtí: Toho, kdo doslova přežil svou vlastní smrt, kdo nám zajistil most do Země Života. Protože ať chce, nebo nechce, nakonec každý zamíří pod jeho Kříž. I když platí, že člověk mladý, živoucí, zdravý, podnikavý, toužící po zisku, který si hromadí, jistý sám sebou, jako by měl žít věčně, k tomuto kříži nepřichází příliš často a příliš rád. Teprve smrt ho

tam zavede. A je to dobře, protože by nakonec nevěděl, čím je doopravdy život. Kříž nám ukládá, abychom se podívali smrti do očí dříve, než se ona podívá do očí někomu, kdo na ni není vůbec připraven.

Jak je to s tímto »pohledem smrti do očí«? Na jedné straně jsme si zvykli na smrt, která postihuje miliony nevinných lidí, smrti tak početné, že je až nudná. Protože co znamená další milion obětí po všech těch táborech, válkách, potratových klinikách, hladomorech a nálezích AIDS? To už je jen číslo, na kterém přibývá nul, které samy jako by nic neřikaly. Podobnými ciframi by bylo možno vyčíslit počet televizních obrazů smrti, ať už skutečné, nebo fiktivní, odlišně, kruté, sadistické, smrti »na přání diváků«, groteskní, zábavné, animované... na kterou se už díváme s lhostejností, dokonce se zíváním.... tragédie a dramata proměněná na obrá-

zek a banálnost. Kdo si při tom vzpomene, že *umírající volají jeho jméno?* Kdo si při tom přeje, aby smrt byla odchodem do náručí Otce, čili aby to byla smrt lidská, pokojná, křesťanská? Aby byla dokonce krásná, jako smrt sv. Františka, který se po mnohém utrpení zeptal svého lékaře: *Pověz mi, blíží se už moje smrt?* A když uslyšel: *Ano, otče, přivřel oči a začal skládat poslední sloku své Písně o Slunci.* Umíral a každé jeho slovo bylo doloženo pravdou umírání:

*Pane, buď veleben
za naši sestru tělesnou smrt,
které žádný žijící člověk
nedokáže uniknout.
Běda těm, kteří se nacházejí
ve smrtelných hříších!
Blahoslavení ti,
kteří se nacházejí
ve Tvé svaté vůli,
protože těm smrt neukřivdí.*

Učinil si z ní sestru, on, který věděl dobře, že i smrt je třeba milovat. A přijal ji se zpěvem na rtech. Z této druhé strany se lidé smrti do očí vlastně nedívají. Utíkají od svých umírajících blízkých. Nedomluví dětem, aby se dívaly na umírající babičku nebo dědečka. Poroučejí namaskovat tváře mrtvol a zkracují na minimum dobu rozloučení a modliteb za zemřelé. Nahrazují návštěvu hrobů, mše za zemřelé magicko-hororovými obřady Halloween... jako by tak mohli uniknout před vlastní smrtí a především před odpovědností za to, že ne vždy žili tak, aby mohli umírat s klidným srdcem i svědomím. *A jestliže se nevyplatí umřít, pak se nevyplatilo žít,*

napsala vzpomenuť Anna Kamienská. A lidé často říkají: *Jaký život, taková smrt...*

Jak žít, abychom mohli krásně umírat? zeptal se před několika měsíci jeden mladík, který se zavázal, že bude vozit na invalidním vozíku dívku nemocnou na odumírání tkání. Dívku, která ho začala proměňovat z kohosi neotesaného, primitivního, arogantního na někoho, kdo si začal pozorně prohlížet obrazy El Greca, Van Gogha, Rembrandta, Caravaggia; kdo začal poslouchat klasickou hudbu a číst velkou literaturu. Ten mládenec viděl, jak dívka postupně ztrácí zrak, jak se ve své narůstající temnotě usmívá na Někoho, koho on dosud neznal a ve kterého se zdráhal uvěřit a který jako by se pozvolna vynořoval z evangelia, které mu dala s prosbou, aby je četl. Byl při tom, když už zcela nevidomá poprosila o štetec a barvy, protože chtěla namalovat Toho, kdo si pro ni přicházel. Díval se na ni, jak po hmatu malovala jakési dlaně, které se vztahovaly k ní, viděl, jak se rozesmála a klesla na podušku a vypadala po smrti ještě krásnější než za života. A tento mládenec přišel říct, že *ona musí žít, protože někdo, kdo žil tak krásně, nemůže skončit v zemi mezi červy.* A že to je dostatečný důvod pro to, že jedině Ježíš může zachránit někoho s tak krásnou duší, tak citlivým srdcem, kdo s takovou radostí odchází tam, kam nikdo z vlastní vůle nechce odejít. *On musí zachraňovat od pomíjejícího to, bez čeho by svět byl horší, bez smyslu.*

V době civilizace smrti je třeba se podívat beze strachu do očí smrti z perspektivy zmrtvýchvstalého Ježíše Krista. Ten jí odnímá její démoničnost, banálnost, biologičnost a dává jí povahu života a jeho hodnoty, která se promítá do věčnosti.

RRM 4/99
Překlad -lš-

Bílá sobota

Bílá sobota zvaná také Sabatum Sanctum – což znamená Svatá sobota – je tichý den. Ve staré církvi patřila spolu s Velkým pátkem ke dnům bez Eucharistie, poznamenaným smutkem nad smrtí Páně a bohatým na modlitby hodin.

Na Velký pátek prodlévá církev u Pánova hrobu a rozjímá o jeho utrpení a smrti. Mše svatá se neslaví, oltář zůstává obnažený. Teprve o velikonoční noci, ve které církev čeká na Kristovo zmrtvýchvstání, propuká velikonoční radost, která pak pokračuje celých padesát dní.

K liturgii v katolickém prostoru patří také úkol pečovat o ticho a klid jakožto místo setkání s posvátnem, jako mlčenlivé klanění, jako omezení zbytečného mluvení, jako odstup od hluku tohoto světa.

Slovo a mlčení se navzájem podmiňují. Stát se klidným a tichým, naučit se opět kázni mlčení znamená propracovat se k oné nezávislosti na věcech, k naslouchání tichému hlasu, k oné otevřenosti srdce, v níž Bůh sám může působit a promlouvat.

»Nový člověk«, který svou vírou vidí více než jen to, co je po ruce, a jehož srdce je uschopněno láskou, aby vidělo neviditelné, ví dobře, že neexistuje prázdnota a že Boží nekonečnost zvítězila nad nicotou. Toto vítězství krásně ohlašuje jedna stará homilie na Bílou sobotu:

Hluboké mlčení panuje dnes na zemi, hluboké mlčení a ticho. Hluboké mlčení, protože Král odpočívá. Bázeň zavládla nad zemí a ona zmlkla, protože vtělený Bůh upadl do spánku, aby probudil lidi, kteří spali od nepředstavitelně dávné doby. Jde hledat Adama, našeho praotce, ztracenou ovcí. Chce navštívit ty, kteří sedí ve stínu smrti. Přichází zajatého Adama a spoluzajatou Evu vysvobodit od jejich bolesti, On, který je současně Bůh i jejich syn: »Kvůli tobě

jsem se stal tvým synem, já, tvůj Bůh. Probud' se, spáči! Nestvořil jsem tě proto, abys byl zajatcem vězení v podsvětí. Vstaň z mrtvých! Já jsem život mrtvých!«

Sestoupením k mrtvým se zakončilo hlásání radostné zvěsti o spáse. To je poslední fáze Kristova mesiášského poslání – rozšíření díla vykoupení na všechny lidi všech dob a všech míst. Kristus sestoupil do hloubky smrti, aby mrtví slyšeli hlas Božího Syna a všichni, kteří ho uslyší, aby žili (Jan 5,25). To je první smysl, který dalo kázání apoštolů Ježíšovu sestupu do podsvětí: Ježíš vytrpěl jako všichni lidé smrt a odebral se svou duší na místo, kde přebývají mrtví. Ale sestoupil k nim jako Zachránce a oznámil duším, které tam byly drženy v zajetí, radostnou zvěst.

Henri J. M. Nouwen (1932-1996) zaznamenal ve svém deníku *Slyšel jsem ticho*: V prostředí poznamenaném mlčením a modlitbou – daleko od vybočení, rozptýlení a úniku – se uskutečňuje hledání Boha. Křesťanům jde v mlčení o více než o sebezkušenost: jde jim o hledání životního stylu, který bere evangelium vážně a ve kterém víra není jen něco jako převlek, nýbrž je chápána jako základna života.

A tou je pro člověka dneška hledání živého Boha, živého styku s ním. Mrtvý Kristus ve své duši, která zůstává sjednocena s jeho božskou osobou, sestoupil na místo, kde se zdržují zemřelí. Těm, kteří zemřeli před ním, otevřel brány ráje.

Ježíš, Původce života (Sk 3,15), přišel, aby svou mocí zbavil mocí toho, který má vládu nad smrtí, totiž ďábla, a vysvobodil všechny ty, kteří byli po celý život drženi v otroctví strachem před smrtí (Žid 2,14-15).

Henri Nouwen píše: Peklo je věčná smrt. Existuje tato možnost také pro mne, pro nás? Pociťoval jsem vnitřní odpor k tomu, abych na tuto otáz-

ku odpověděl kladně, ale Ježíš a apoštolové mi nedávají jiné východisko. Věčná smrt je stejně tak možná jako věčný život. Bůh nám přenechává volbu, abychom k lásce řekli ano nebo ne. Přenechat mi tuto volbu znamená respektovat mě jako člověka se svobodnou vůlí. Nejsem ani robot, ani stroj: ti nemají na vybranou. Bůh, který mě miluje jako svobodného, chce moji vůli obdařenou svobodou. To

znamená, že mi zůstává možnost vyslovit také ne. Věčný život není předem určená skutečnost. Je to ovoce naší odpovědi jakožto člověka.

To znamená, že *na-slouchání* víře a *po-slouchání* víry je základním úkonem křesťana, který tak utváří a přetváří svůj celý život. O Bílé sobotě, tichém dnu, je pro to výslovně vhodný čas.

-sks- 15/01,
přeložil-lš-

»FIDES CHRISTIANORUM RESURRECTIO CHRISTI« - pokračování ze strany č. 8

idealizace, pro kterou nemá žádný význam, zda to, v co se věří, je skutečné nebo ne, neboť idealizace slouží jen k tomu, aby se udržoval nějaký zavedený řád. Tak totiž ten, kdo má nějakou moc, se může pokoušet, jak si ji i nadále udržovat.

Nejtragičtější proto nejsou námitky nevěřících proti zmrtvýchvstání, nýbrž fakt, že i v Církvi se poznání těchto dosvědčujících skutečností, jak se zdá, stalo zbytečným. Jako bychom se mohli bez nich obejít, obejít se bez toho, co ON, jakožto Živý, i dnes působí. A o čem se vypráví jako o prvním, co ON způsobil a co slouží jako příklad par excellence: že se takto dal poznat.

»Jestliže Ježíš nevstal z mrtvých,« píše Messori, »nemůžeme v něho věřit jako v *Zachránce*. Můžeme ho maximálně ctít jako *mistra*. (Mezi mistry by ho

také rádo zařadilo „nové světové náboženství“. Pozn. překl.) Pak by bylo možno mluvit o něm, ale nikoliv s ním. **Jestliže nevstal z mrtvých, jsou to jen křesťané, kteří dávají žít jemu. Nikoliv ON, který dává život jim.** Je mnoho nešťastníků, kteří žili v jeho době a o kterých je možno říct: Trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben. Ale jen o NĚM, o kterém mluví naše víra, je možno pokračovat: Třetího dne vstal z mrtvých. To dosvědčují jeho učedníci, kteří se o tom mohli **presvědčit vlastními smysly**. Jak to napsal sv. Augustin v díle *De civitate Dei*: »Resurrexit tertia die sicut apostoli etiam sensibus probaverunt.« – Třetího dne vstal z mrtvých, jak se o tom apoštolové mohli ujistit vlastními smysly.

Z 30giorni 2/2001
přeložil-lš-

Život Kristův (69)

LXIX. Smysl utrpení ve světle Kristova utrpení

1) *Jestliže pšeničné zrno nezapadne do země a neodumře, zůstane samo; odumře-li však, přinese hojný užitek* (Jan 12,24). Vykoupení uskutečněné Kristem za cenu utrpení a smrti na kříži představuje rozhodující událost celých dějin lidstva, a to nejen proto, že se tak naplňuje svrchovaný Boží úradek plný spravedlnosti a milosrdenství, ale také proto, že odhaluje lidskému vědomí nový význam utrpení. Víme, že neexistuje větší problém, který by více zatěžoval lidskou mysl, což se týká také a především otázky vztahu k Hospodinu. Víme také, že na řešení problému utrpení závisí hodnota lidské existence na zemi. Víme rovněž, že tento problém jistým způsobem souvisí s problémem zla, jehož přítomnost v tomto světě je tak obtížně přijatelnou skutečností. Kristův kříž a jeho utrpení vrhá na tento problém zcela nové světlo a zároveň dává lidskému utrpení zcela nový význam.

2) Ve Starém zákoně je – obecně vzato – utrpení nahlíženo jako trest, který člověk musí snášet. Tento trest je z Boží strany čímsi spravedlivým, protože člověk je hříšník. Nicméně pokud se člověk pohybuje v tomto myšlenkovém rámci, založeném na počátečním zjevení Božím, není pro člověka právě snadné nalézt zdůvodnění pro případ, že trpícím je někdo je bez viny a nedopustil se pokřivenosti. Jedná se o strašlivě tíživou otázku, která nachází své klasické vyjádření v knize Job. Je však třeba připomenout, že již v knize proroka Izaiáše je tato otázka pojímána v novém světle, poněvadž postava trpícího Služebníka Hospodinova představuje obzvláště významnou a účinnou přípravu na velikonoční tajemství, v jehož středu nalezneme místo vedle Muže bolesti, tedy Krista, také trpící člověk všech dob a všech národů.

Trpící Kristus je – jak to vyzpíval moderní básník – „Svatý, který trpí“, Nevinný, který trpí, a právě proto také jeho utrpení má nesrovnatelně větší hloubku než bolest všech ostatních lidí i všech Jobů i těch, kdo ve světě trpí bez vlastní viny. Vždyť Kristus je jediný, kdo je opravdu bez hříchu, a kdo dokonce ani hřešit nemůže. Je tedy Tím jediným, kdo absolutně nezasluhuje utrpení. A přesto je také Tím, kdo je přijímá nejdokonalejším a nerozhodnějším způsobem, přijal je zcela svobodně a z lásky. To je také jeho přání a jakési niterné napětí zaměřené na to, aby úplně vypil kalich bolesti (srov. Jan 18,11), a to vše nejen kvůli našim hříchům, ale také kvůli hříchům celého světa, jak to jasně vykládá apoštol Jan (srov. 1 Jan 2,2). V tomto zaměření přečistě duše bez jakékoli poskvrny provinění se nachází kořen vykoupení světa prostřednictvím kříže. Vykupitelská moc utrpení spočívá v lásce.

3) A právě tímto způsobem díky Kristovu dílu dochází k radikální proměně smyslu a významu lidského utrpení. Není již dostačující vnímat ho pouze a výhradně jako odplatu za hřích. Nyní je nutno v utrpení odhalovat vykupitelskou a spásitelskou sílu lásky. V tajemství Kristova vykupitelského díla je překonáno zlo utrpení a každopádně je proměněno. Utrpení přijaté s láskou se stává silou osvobozující od zla a přivádějící k vítězství dobro. Každé lidské utrpení nesené v hlubokém sjednocení člověka s Kristovým utrpením doplňuje to, co ještě schází do plné míry Kristových útrap, obrací se to ku prospěchu Kristova těla, tedy jeho univerzální církve (srov. Kol 1,24), která je všeobecným společenstvím spásy.

4) Ve svém učení, které se dnes obvykle označuje jako

předvelikonoční, Ježíš dal vícekrát na srozuměnou, že utrpení pojímané výlučně jako trest za provinění je čímsi nedostatečným, a dokonce nepřiléhavým. Tak kupříkladu, když se dozví o Galilejcích, jejichž krev nechal Pilát smísit s krví obětních zvířat, Ježíš klade otázku: *Myslíte si, že ti Galilejci, když to museli vytrpět, byli větší hříšníci než ostatní Galilejci? ... Anebo oněch osmnáct, na které spadla věž v Siloe a usmrtila je: myslíte, že byli větší viníci než ostatní obyvatelé Jeruzaléma?* (Lk 13,2.4). Ježíš za takovýto způsob myšlení, který byl tehdy rozšířen a obecně přijímán, zcela evidentně klade otazník. Dále dává jasně na srozuměnou, že neštěstí, které s sebou utrpení přináší, nesmí být pojímáno výlučně jako trest za osobní hříchy. Ježíš dodává a jasně prohlašuje: *Ne, říkám vám: když se však neobrátíte, všichni právě tak zahynete* (Lk 13,5). Když konfrontujeme tato slova s kontextem, pak je snadné odhalit, že Ježíš chce podtrhnout nezbytnost vyloučit hřích, poněvadž to je pravým zlem, zlo samo o sobě. Vzhledem k solidaritě, která spojuje všechna lidská stvoření, je evidentní, že právě hřích je posledním důvodem veškerého utrpení. Přítom ale nestačí vyhýbat se hříchu pouze ze strachu z trestu, který z toho může vzejít člověku, který se hříchu dopouští. Je třeba skutečně se obrátit k dobru, aby tak zákon solidarity mohl působit v opačném smyslu, a to díky spojení s Kristovým utrpením, aby tak obrácení k dobru

mělo pozitivní vliv na všechny ostatní příslušníky velké lidské rodiny.

5) V tomto smyslu zaznívají rovněž Ježíšova slova u příležitosti uzdravení slepce od narození. Když se ho učedníci dotázali: *Mistře, kdo zhřešil: on sám, nebo jeho rodiče, že se narodil slepý?* (Jan 9,2), Ježíš jim odvětil: *Nezhřešil ani on, ani jeho rodiče, ale mají se na něm zjevit Boží skutky* (Jan 9,3). Když daruje zrak slepému, Ježíš dal poznat Boží díla, která se měla zjevit na tomto handicapovaném člověku, a to ku prospěchu toho člověka i všech ostatních, kdo se o tom dozvědí. Zázračné uzdravení slepého bylo znamením, které přivedlo uzdraveného slepce k víře v Krista a vložilo do duše ostatních lidí spásitelné zrno znepokojení (srov. Jan 9,16). Ve vyznání víry zázračně uzdraveného se projevuje esenciální dílo Boží, je to spásitelný dar, který obdržel společně s darem zraku: *„Věříš v Syna člověka?“ ... „A kdo je to, abych v něho uvěřil?“ ... „Viděls ho, je to ten, kdo s tebou mluví.“ ... „Věřím, Pane!“* (Jan 9,35-38).

6) Na základě zmíněné události můžeme zahlédnout některé aspekty pravdy o bolesti ve světle Kristova kříže. Úsudek, který vidí utrpení výlučně jako trest za hřích, je v protikladu k lásce vůči člověku. Totéž jistým způsobem vyplývá z případu Jobových přátel, kteří s ním rozprávěli o jeho utrpení a obviňovali ho na základě trestajícího pojetí spravedlnosti, kterému schází jakákoli otevřenost vůči

lásce (srov. Job 4nn.). To je patrné ještě názorněji v případě slepce od narození: *Mistré, kdo zhřešil: on sám, nebo jeho rodiče, že se narodil slepý?* (Jan 9,2). Takový způsob uvažování je jakoby namířením prstu na toho druhého. Je to odsouzení, které přechází od utrpení pojímaného jako fyzická strážení k takovému pojetí, které utrpení vnímá jako trest za hřích: Někdo prostě musel zhřešit, buď postižený, nebo jeho rodiče. Je to mravní pohanění: Trpí, protože se někdo musel provinil! Aby byl učiněn konec tomuto omezenému a nespravedlivému způsobu uvažování, bylo nutno zjevit v celé nahotě tajemství utrpení Spravedlivého, Svatého, Muže bolesti! Od okamžiku, kdy Kristus zvolil cestu kříže a položil svůj život na Golgotě, všichni ti, kdo trpí, zejména pak ti, kdo trpí bez vlastního zavinění, se mohou setkat s tváří Svatého, který trpí, a nalézat v jeho utrpení plný význam a pravou povahu i důležitost utrpení, plnou pravdu o utrpení.

7) Ve světle této pravdy se pak všichni ti, kdo trpí, mohou cítit povolání k tomu, aby brali podíl na díle vykoupění, skutečného Kristem prostřednictvím kříže. Mít podíl na Kristově kříži znamená věřit ve spásitelskou moc oběti, již každý věřící může přinést spolu s Vykupitelem. Tak je utrpení osvobozeno z temnot absurdity, která jako by ho pokrývala, a nabývá hlubinnou dimenzi, odhaluje svůj pravý význam a tvořivý potenciál. Lze tedy říci, že se mění scénář existence, od níž se stále více vzdaluje destruktivní potenciál zla, a to právě proto, že utrpení přináší své bohaté plody. Sám Ježíš nám to zjevuje a slibuje, když praví: *Přišla hodina, kdy Syn člověka bude oslaven. Amen, amen, pravím vám: Jestliže pšeničné zrno nepadne do země a neodumře, zůstane samo; odumře-li však, přinese hojný užitek* (Jan 12,23-24). Křížem ke slávě!

8) Další aspekt pravdy o utrpení je třeba uvést ve světle evangelia. Matouš nám podává zprávu, že *Ježíš pak obcházel všechna města i vesnice, učil v jejich synagogách, hlásal radostnou zvěst o Božím království a uzdravoval každou nemoc a chorobu* (Mt 9,35). Vedle toho Lukáš vypravuje, že když se Ježíše otázali na pravý význam přikázání lásky, Mistr odpověděl podobnostvím o dobrém Samaritánovi (srov. Lk 10,30-37). Z uvedených textů jasně vysvítá, že podle Ježíše utrpení musí vzbuzovat v učedníkovi obzvláštním způsobem lásku k bližnímu a k vlastnímu nasažení, aby postiženému posloužil v tom, co je nezbytné. Taková láska a takové služby poskytnuté v jakékoli dostupné podobě představují základní mravní hodnotu, která provází utrpení. Nadto nesmíme zapomínat, že když Ježíš hovořil o posledním soudu, obzvláštním způsobem položil důraz na skutečnost, že jakákoli služba lásky prokázaná trpícímu člověku je vlastně adresována samotnému Vykupiteli: *Neboť jsem měl hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít, byl jsem na cestě, a ujali jste se mě, byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste ke mně* (Mt 25,35-36). Na těchto slovech se zakládá celá křesťanská etika služby i sociálních služeb a také definitivní hodnocení utrpení přijímaného ve světle Kristova kříže. Nebylo by možné právě odtud vyvodit tu odpověď, na niž netrpělivě čeká lidstvo i dnes? Tuto odpověď můžeme obdržet jedině od ukřížovaného Krista, Svatého, který trpí a který může proniknout až do srdce těch nejpálčivějších problémů člověka, poněvadž již stojí vedle všech těch, kteří trpí a prosí ho o to, aby jim dal novou naději.

*Překlad doc. Ctirad Václav
Pospíšil Th.D. OFM*

HOMOSEXUALITA JAKO PŘEKÁŽKA KNĚŽSKÉHO SVĚCENÍ

Muži se sklonem k homosexualitě nemohou přijímat kněžské svěcení. Pokud kandidát kněžství tento sklon zatají, může být udělení svěcení prohlášeno za neplatné, podobně jako v případě sňatku se ženou, která o sklonu nevěděla. Svatý otec je zprávami o sexuálním zneužívání v řadách kléru velmi zarmoucen a znepokojen. Řešení všech těchto případů je vyhrazeno přímo Svatému stolci.

VELKÝ ZÁJEM SLAVNOSTI SVATOŘEČENÍ

Na slavnost svatořečení otce Pia 16. června v Římě se chystá již dnes více než 500 000 věřících. Protože takové množství lidí se na náměstí Svatého Petra nevejde, počítá se s instalací velkých obrazovek také u Svatého Jana v Lateránu, na Via del Conciliazione, případně i na Tor Vergata.

Na svatořečení Juana Diega v Mexico City je však očekávaný zájem desetkrát větší. Počítá se zde s 5 miliony účastníků. Slavnost se má konat v příměstské oblasti na ploše 1000 ha.

SAMOZVANÝ ŽALOBCE

Bonnský umělec Karl Friedrich Lentze zamýšlí podat žalobu na Jana Pavla II. u Mezinárodního soudního dvora v Haagu. Viní jej, že zákazem kondomů způsobuje smrt nemocných chorobou AIDS. Je však obecně známo, že před AIDS nechránil kondomy, nýbrž ukázněný způsob života a věrnost manželskému partnerovi.

kath-net

OBNOVENÁ ČINNOST EXORCISTŮ

Na rozšiřující se scénu sekt a okultních praktik reaguje polská katolická církev zvýšeným počtem aktivních exorcistů. Téměř každá polská diecéze má svého exorcistu. Obracejí se na ně nejen osoby, které se cítí posedlé zlým duchem, ale i osoby, které se podrobily různým uzdravovacím rituálům a te-

rapiím. Mnoho problémů je spojeno s hardrockovými a death-metalovými skupinami. *KIPA*

Z GANGSTERA PROTIDROGOVÝ APOŠTOL

37letý John Prodmore vyměnil nůž a skleničky s čpavkem za růženec a bibli.

Jeden z gangsterů londýnského Eastlendu opustil subkulturu podsvětí a angažuje se jako katecheta v oživování víry mládeže v Anglii a v Irsku. John Prodmore líčí svůj životní příběh v knize *From Gangland to Promised Land* (Z podsvětí do zaslíbené země). Vyrůstal ve východním Londýně jako syn policisty. Když se jeho rodiče rozvedli, jeho život vykolejil. Již jako mladík šel z vězení do vězení. Později si vydělával jako »gorila« při rockových koncertech hvězd jako Michael Jackson, Simply Red a Whitney Houston.

Později zapadl do drogové scény, jezdil v mercedesu s osobní značkou a trávil čas s prostitutkami. Když jednou v nočním klubu jako gorila napadl jednoho muže a ranou pěstí ho málem zabil, změnil svůj život. Dnes patří k »Youth 2000«, jednomu mezinárodnímu katolickému hnutí, které označil kardinál Murphy O'Connor v minulém roce jako velkou naději pro Církev. Angažuje se hlavně v boji proti drogám. Vede také duchovní obnovy ve školách a farnostech. Do této doby oslovil více než 100 000 mladých lidí.

kath-net/Zenit

PROPAST MEZI BOHATÝMI A CHUDÝMI SE PROHLUBUJE

Argentinský biskup José Maria Arancibia při návštěvě organizace Kirche in Not v Německu prohlásil, že současná krize v Argentině není v prvé řadě krizí hospodářské a politické povahy, ale je to především »krize hodnot«. Již několik desítek let se přehlížejí zájmy národa a politika se zaměřuje na potřeby jednotlivých zájmových skupin. Propast mezi bohatými a chudými se stále více prohlubuje, a země tak ztrácí svou střední třídu.

Skutečná tvář otce Pia (13)

»Byl jsem úplně zdrcený. Ale P. Pio mi nedal čas na přemýšlení. Jasným hlasem začal formou přesných otázek vypočítávat všechny moje hříchy, kterých jsem se dopustil před mnoha lety. Vypočítal mi dokonce přesný počet zanedbaných nedělních mší! Když pak zopakoval krátce všechny moje smrtelné hříchy, dal mi na srozuměnou, jak nesmírně těžké hříchy to byly, a dodal s nezapomenutelným poklesem tónu svého hlasu: „Lei ha sciolto un inno a Satana, mentre Gesù nel suo viscerato amore si é rotto il collo per Lei.“ (Vy jste si zvolil hymnus pro Satana, zatímco Ježíš z nekonečně něžné lásky k vám se dal připravit o život.)

Po rozhršení jsem se cítil tak šťastný a tak lehký, že mi připadalo, jako bych měl křídla. Když jsem se s ostatními poutníky vrátil do vsi, připadal jsem si jako nezakrotný mladík!

Lidsky řečeno, není žádné vysvětlení pro to, co se se mnou stalo. P. Pio mě viděl poprvé. Během zpovědi mi připomínal některé věci, na které jsem zcela zapomněl. Byl také v obraze o nejmenších podrobnostech a řádně je zdůraznil, když to zpověď vyžadovala. Není možné se přitom odvolávat na přenos myšlenek, protože jsem se rozhodl, že rozšířím svou zpověď na celý život od svého dětství...«

Přirozeně, že si pan Abresch po svém obrácení pospíšil, aby přivedl k otci Piovi svou nemocnou manželku. Když se vyzpovídala, nevěděla, kde má začít, a řekla neohrabaně: »Otče, doktoři (tři lékaři, vynikající odborníci) mi nabízejí, abych se dala operovat. Co mám dělat?«

Jako obvykle dal jí otec Pio nejdříve odpověď, která odpovídá zdravému lidskému rozumu:

»Pak, dcero moje, udělejte to, co vám radí!«

Pani Abreschová propukla v pláč: »Pak už, otče, nebudu mít nikdy děti!«

P. Pio pozvedl oči k nebi a řekl za okamžik s nezapomenutelnou dobrotou:

»Pak ‚niente ferri‘ – žádné vražedné nástroje! Byla byste zničená pro celý zbytek svého života.«

»Plná radosti a naděje jsem se vrátila do Bologne. A skutečně, od toho okamžiku moje krvácení ustala, zmizely všechny příznaky neudu a nezačaly po sobě nejmenší stopy. Když můj manžel po dvou letech navštívil otce Pia, předpověděl mu, že dostanu syna. Jak jsem byla překvapená, když jsem obdržela ze San Giovanni Rotondo telegram (který mám stále schovaný) následujícího obsahu: ‚Jsem šťastný jako nikdy, připrav si dětskou výbavičku!‘

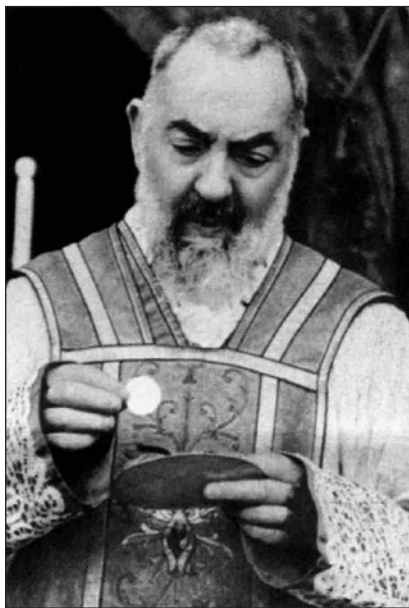
A skutečně, do roka se mi narodilo dítě. Navzdory prognózám lékařů, se kterými jsem ostatně své těhotenství už vůbec nekonzultovala, porod mi nijak neublížil. My oba, manžel i já, jsme na vrcholu štěstí!«

Zavřela jsem knihu a ponorila jsem se do myšlenek. Tato prostá, tak lidská zpráva mě nejdříve velice zaujala. Mezitím pan Abresch obsloužil své zákaznice a vrátil se ke mně.

»Ten mladý je nyní knězem... P. Pio to předpověděl! Jak obdivuhodné jsou Boží cesty! Nechte si tu knihu svědectví. Poučíte vás i o jiných případech, které jsou stejně zajímavé.«

Tak mi synové a dcery otce Pia dodávali postupně látku pro tuto knihu. Abych si udělala úplně jasno, konzultovala jsem v první řadě živé prameny. Z drobtů a úryvků jsem mohla zpracovat příběh tohoto velkého kapucína. Je prostší a krásnější než to, co nám předkládají k víře některé levné chvalo-

zpěvy. Viděli jsme P. Pia v jeho prostředí a při jeho díle jako zajatce oné zpovědnice, která si provždy střeží ta nejkrásnější tajemství lásky a milosti. Chceme se nyní vrátit do jeho dětství, jak Bůh bez jeho spolupráce formoval jeho duši a jeho tělo podle obrazu Krista, našeho Pána.

5. KAPITOLA

Dětství Františka Forgione – Rod očištěný před staletými tvrdou věrností – Neslaný makarón – Novic u kapucínů v Morcone – Z Františka bude bratr Pio – Praskající teploměry – Neobvyklé posty a vzrušené noci – První souboje se zlým nepřitelem – Bratr Pio bude vysvěcen na kněze – Dívky svaté poslušnosti – Zmatený sakristán – Zmizelé dopisy – »Mohli bychom říct, že hraješ na kytaru!«

Spatřil světlo světa 25. května 1887 v Pietrelcině (Pietra Piccina – Malý Kámen, na rozdíl od Pietra Mayuri – Velký Kámen v provincii Benevento). Jeho rodiče byli tak chudí, že otec se dvakrát rozhodl, že musí odjet do Ameriky, aby tam jako mnozí jiní vydělával na chléb pro svou rodinu.

Již v den narození ho odnesli do malého venkovského kostelíka, který stále ještě stojí, a zde při křtu obdržel jméno Francesco – František.

Bohužel o jeho mládí víme opravdu velice málo. Několik povzbudivých anekdot a jiné obecné příhody z »dětství« svěťce. Pochází ovšem z kraje s krásnou křesťanskou a lidskou tradicí, kde se duchové perli jako víno této vinorodé krajiny, a staletími tvrdou věrností očištěný rod rád vytváří mistrovská díla.

Jeho římský profil nevykazuje žádné zvláštnosti. Potomci Catóna a Cinny se ve venkovských vrstvách uchovávali v ryzejší podobě než v třídách žijících v blahobytu. Odříznutí horami, žijí obyvatelé Pietrelciny po staletí přikováni k této nevděčné, a přece milované zemi. Vracejí se k ní dříve nebo později zpět, jako »Zi' Orazio Forgione«, otec P. Pia, který se v Americe tak nudil, že nakonec rezignoval na blahobyt a dal se na zpáteční cestu s radostí v srdci a chudší než předtím.

Zdá se, že František byl mlčenlivý a nesmělé dítě. Dával přednost samotě před hlučnými hrami svých kamarádů. Byl přistižen při tom, jak trpce pláče, protože někdo v jeho přítomnosti vyslovil rouhání. Schoval se doma do kouta, »aby se zde podle libosti srdce modlil«. Když se ho ptali na jeho vzpomínky z dětství, odpověděl P. Pio jednoho dne se smíchem, že byl »macerone senza sale« – makarón bez soli. Pravděpodobně již tehdy na něm pracoval Bůh a povolání, něžné semínko, vysvětluje jeho plaché chování a neobvyklou zdrženlivost. Později přišel den, kdy P. Pio ve zralosti přirozenosti i milosti projevil všechny krásné vlastnosti svého rodu, a to s přídavkem zvučného humoru, který mu poskytoval pohotovému odpovědi a kousavé poznámky, vonící jeho rodovou řečí.

Ani Zi'Orazio, ani mamma Giuseppa by se za nic na světě o svého syna nepřeli s Bohem.

(Pokračování)

*Jenom svatí uzdraví svět!
Ti, kteří spěchají, ho znetvořují,
ti, kteří nenávidí, ho boří,
ti, kteří hýří, ho vyprazdňují,
kteří jen utíkají, se nezachrání,
žádostiví zhásejí světlo.
Ti, kdo tiše trpí, budují dům,
ti, kteří se odříkají, ho zdobí,
ti, kteří slouží Bohu, žehnají čas,
ti, kteří usmířují, utišují utrpení.
I ty jsi zván, abys měl účast,
vstup mezi svaté a uzdravuj svět.*

SKANDÁLNÍ REZOLUCE EVROPSKÉHO PARLAMENTU

Evropský parlament ve Štrasburku schválil většinou dvou hlasů rezoluci, která hrubým způsobem napadá katolickou církev vzhledem k jejímu postoji ke kněžskému svěcení žen.

Autorkou této rezoluce je španělská socialistka a feministka María Izquierdo Rojo, která její návrh předložila již v říjnu minulého roku komisi pro práva žen a později komisi pro svobodu a občanská práva.

Rezoluce odsuzuje »vedoucí náboženských organizací a extremistických politických hnutí, které z fanatismu vylučují ženy z vedoucích pozic v politické a náboženské hierarchii«.

Rezoluce také obviňuje církev z »vměšování do veřejného a politického života státu především tím, že chtějí lidská práva a s tím související svobody v oblasti sexu omezovat na plození«. K lidským právům podle pojetí některých evropských politiků patří právo utratit vlastní nenarozené dítě. Katolické církvi je upíráno právo hlásat morální nauku, kterou hlásá již 2000 let, protože tato nauka prý porušuje princip odloučení státu od církve.

Kardinál Roberto Tucci odsoudil ostře tuto rezoluci a vyjádřil vážné obavy, že církvi bude znemožněno, aby ovlivňovala evropský sjednocovací proces. Tato rezoluce evropského parlamentu nemá žádný přímý vliv na zákonodárství členských států. Je to však ideologické poselství, které má svůj význam. Podle kardinálova názoru je to projev laicistického fundamentalismu. Ve své podstatě je tato rezoluce útokem na princip náboženské svobody.

Proticírkevní ideologie má své hlasatele i na americkém kontinentu. Kanadský senátor La Pierre vystoupil s obviněním, že katolická církev utlačuje ženy a homosexuály a je hlasatelkou antisemitismu. Církevní podpora manželství není podle něho nic jiného než další udržování ženy v poddanství. Současně to představuje diskriminaci homosexuálů. Poslanec srovnává církev dokonce s Talibanem.

Podle kath-net

Zveme na přednášku s besedou Ing. Cyrila Martinka z Brna „**O sociálním pastýřském listu POKOJ A DOBRO našich biskupů**“, jako inspiraci pro rozvoj občanské společnosti. V Kyjově (okr. HO) v neděli 14. dubna 2002 ve 14.30 hod. v Městské knihovně.

Unie křesťanských pedagogů, pobočka Praha, vás zve na přednášku **prof. ThDr. Václava Wolfa Potřebujeme spásu?**, která se bude konat v úterý 9. dubna 2002 v 18 hod. (vchod se zavírá v 18.15 hod.) v sále řádu sv. Vorskýly, vchod z Ostrovní ulice č. 11, Praha 1. V rámci tohoto filosoficko-teologického cyklu budou další přednášky.

Liturgická čtení

Neděle 31. 3. – slavnost

Zmrtvýchvstání Páně

1. čt.: Sk 10,34a.37-43

Ž 118(117),1-2.16ab+17.22-23

Odp.: 24 (*Toto je den, který učinil Hospodin, jásejme a radujme se z něho!*)

Nebo: *Aleluja, aleluja, aleluja.*)

2. čt.: Kol 3,1-4 nebo 1 Kor 5,6b-8

Ev.: Jan 20,1-9

Pondělí 1. 4. – Pondělí

v oktávu velikonočním

1. čt.: Sk 2,14.22b-33

Ž 16(15),1-2a+5.7-8.9-10.11

Odp.: 1 (*Ochraň mě, Bože, neboť se utíkám k tobě.* Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Mt 28,8-15

Úterý 2. 4. – Úterý

v oktávu velikonočním

1. čt.: Sk 2,36-41

Ž 33(32),4-5.18-19.20+22

Odp.: 5b (*Země je plná Hospodinovy milosti.* Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Jan 20,11-18

Středa 3. 4. – Středa

v oktávu velikonočním

1. čt.: Sk 3,1-10

Ž 105(104),1-2.3-4.6-7.8-9

Odp.: 3b (*Ze srdce ať se radují, kdo hledají Hospodina.* Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Lk 24,13-35

Čtvrtek 4. 4. – Čtvrtek

v oktávu velikonočním

1. čt.: Sk 3,11-26

Ž 8,2a+5.6-7.8-9

Odp.: 2ab (*Hospodine, náš Pane, jak podivuhodné je tvé jméno po celé zemi!*)

Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Lk 24,35-48

Pátek 5. 4. – Pátek

v oktávu velikonočním

1. čt.: Sk 4,1-12

Ž 118(117),1-2+4.22-24.25-27a

Odp.: 22 (*Kámen, který stavitelé zavrhli, stal se kvádrem nárožním.*)

Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Jan 21,1-14

Sobota 6. 4. – Sobota

v oktávu velikonočním

1. čt.: Sk 4,13-21

Ž 118(117),1+14-15.16ab-18.19-21

Odp.: 21a (*Děkují ti, Hospodine, že ses vyslyšel.* Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Mk 16,9-15

Breviář pro laiky

Uvedení	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
do první modlitby dne:	31.3.	1.4.	2.4.	3.4.	4.4.	5.4.	6.4.
Antifóna	471	471	471	471	471	471	471
Žalm	783	783	783	783	783	783	783
Ranní chvály:							
Hymnus	471	471	471	471	471	471	471
Antifony	472	472	472	472	472	472	472
Žalmy	813	813	813	813	813	813	813
Kr. čtení a zpěv	473	483	488	494	499	504	509
Antifóna k Zach. kantiku	473	483	489	494	499	504	509
Prosby	473	483	489	494	500	505	509
Záv. modlitba	474	484	489	495	500	505	510
Modlitba během dne:							
Hymnus	482	482	482	482	482	482	482
Antifony	474	484	490	495	500	505	510
Žalmy	474	484	490	495	500	506	510
Krátké čtení	476	486	492	497	502	507	512
Záv. modlitba	474	484	489	495	500	505	510
Nešpory: SO							
Hymnus	466	477	477	477	477	477	477
Antifony	466	478	478	478	478	478	478
Žalmy	466	478	478	478	478	478	478
Kr. čtení a zpěv	468	480	487	493	498	503	513
Ant. ke kant. P. M.	469	480	487	493	498	503	513
Prosby	469	480	488	493	498	503	513
Záv. modlitba	474	474	484	489	495	505	515
Kompletář	1242	1238	1242	1238	1242	1238	1242

MCM s. r. o. nabízí z nakladatelství Portál

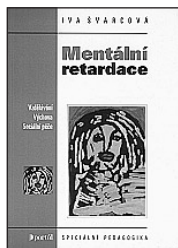

Uvedené knihy si můžete objednat na adrese:
Malice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24,
771 11 Olomouc 1; e-mail: knihy@maticecm.cz,
tel.: 068/550 04 31, fax: 068/522 28 03

Iva Švarcová: MENTÁLNÍ RETARDACE

Děti, mládež i dospělí s mentálním postižením představují mezi postiženými jednu z nejpočetnějších skupin, a přesto se toho o nich ví poměrně málo. Poměrně často se dosud můžeme setkat dokonce i s radou, aby rodiče postižené dítě raději „dali do ústavu“... Autorka publikace shrnuje základní informace o mentálním postižení a představuje nové trendy v oblasti péče a vzdělávání s přihlédnutím ke specifickým České republiky. Důraz klade na začlenění postižených a humanizaci přístupu k nim. Kniha je určena speciálními pedagogy, lékaři, psychologem a rodičům dětí s mentálním postižením.

I. Švarcová je vedoucí výzkumné skupiny speciální pedagogiky Výzkumného ústavu pedagogického v Praze. Pracuje v řídicím výboru Sdružení pro pomoc mentálně postiženým, rediguje časopis Mentální retardace.

Brož., A5, 180 str., 215 Kč

Danielle Daloz: LHANÍ

Francouzská psycholožka a psychoanalytička uvádí v této knize nejrůznější konkrétní příklady ze své poradenské praxe, kdy u ní rodiče hledali odbornou pomoc při řešení problému lži svých dětí. Popisuje způsoby vyšetřování i nápravy a jejím cílem je pomoci rodičům rozpoznávat problémy, řešit je a ukázat, jak předcházet dalším těžkostem. Určeno rodičům, prarodičům a vychovatelům dětí do 9 let.

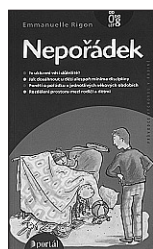
Brož., zúž. A5, 110 str., 119 Kč

Silviane Bonnot-Matheron: NECHUŤ K JÍDLU

Kniha nabízí konkrétní rady rodičům, prarodičům a vychovatelům dětí od kojeneckého věku do 8 let. Autorka se opírá o nejrůznější příklady ze své dlouholeté praxe psycholožky a psychoanalytičky. Odpovědi na časté otázky rodičů jsou uspořádány podle věku a situace dítěte a jsou probírány postupně od kojení a odstavování až po problematiku jídla u dětí mladšího školního věku.

Brož., zúž. A5, 112 str., 119 Kč

Emmanuelle Rigon: NEPOŘÁDEK

Poněti o pořádku a schopnost srovnat si věci jsou důležité pro vyrovnanost dítěte, jeho vnitřní harmonii i pro celý jeho další život. Je obtížné dovést děti ke smyslu pro pořádek účinně a současně bez konfliktů v rodině. Autorka knihy vychází ze své dlouholeté poradenské praxe a představuje určitá řešení, jak vést děti v závislosti na jejich věku k osvojení základních pravidel pořádku. Zdůrazňuje např. význam tvořivé činnosti a hry pro rozvoj smyslu dítěte pro pořádek a zlepšení sociability. Výklad je doplněn konkrétními příklady a radami. Publikace je určena rodičům, prarodičům a vychovatelům dětí do 8 let.

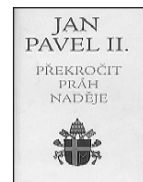
Brož., zúž. A5, 104 str., 119 Kč

DO VYPRODÁNÍ ZÁSOB

Jan Pavel II.: PŘEKROČIT PRÁH NADĚJE

Papež Jan Pavel II. se v této knize zabývá nejzávažnějšími otázkami víry a postavením člověka ve společnosti. Hovoří o Bohu, o naději, o lidské důstojnosti, o zlu, bolesti a utrpení, ale také o významných událostech svého mládí, důležitých meznících svého pontifikátu i o vztahu křesťanství k jiným náboženstvím. Publikace vyšla v nakladatelství Tok v roce 1995.

Váz., přebal, zúž. A5, 200 str., nyní za 80 Kč

779 00 Olomouc 9
706 43/02
P.P.

TISK

771 11 Olomouc 1
Dolní nám. 24
Malice cyrilometodějská s. r. o.